



**PESEM SLOVENCA.**

Tam v daljavi nam nezmani,  
Tam na vojskini poljani,  
Tam preliva zdaj se kri,  
Tam sovražne puške in topovi,  
Tam sinove in očete naše  
Nam v obilnosti more.

Tam zdihuje na milijone src  
Obstreljenih, oslabilih,  
Ko se njim odtoka zadnja kri  
Iz ranjenih se src.

Je žalost v naši domovini,  
Sinovi in očetje naši, z  
S srčno svojo so krvjo  
Napojili tujo nam zemljo.

Oj kje si tuja zemlja tam,  
Ki kriješ naše drage nam?  
Le bodi lahka zemlja vam  
Svoboda zarja sije vam.

Ostali mi sinovi smo in hčere  
Imamo žalostne na domu dneve  
Prav vsi zdihujejo, žalujemo  
So naše misli z vami vedno.

So naša srca žalostna za vedno,  
Prilili kri ste vsi nedolžno,  
Pustili ljube svoje ste nedolžne  
Le kdo bo skrbel zdaj za nas,  
Prerano ste nas zapustili!

V tej žalostni nam naši usodi  
Ostali, žalostni zdaj kličem:  
Iz daljne naše nam tujine  
Naj narod naš slovanski,  
Nikoli ne premine.

Le akupaj bratje vsi slovanski  
V vrste močne se zberimo,  
Samo tedaj nam bo mogoče  
Da se naših krutih zatiralcev  
Zavedno osvobodimo.

J. A.

Pričujočo pesmico je zložil  
zaveden slovenski delavec v  
Clevelandu, in jo z veseljem  
na tem mestu priobčujemo v  
hodorilo vsem rojakom.

**Iz stare domovine.**

**Stavka in bojkot na Dunaju.**  
Minuli teden je bilo na dunaj-  
ski trg za prešiče prignanih  
5314 ščetincev, včeraj pa 10.  
278. Včeraj je torej bilo skoro  
še enkrat toliko prašičev na  
prodaj, kakor prejšnji teden, a  
cene se vendar niso znižale.  
Vслед tega so prekajalci začeli  
stavkati in niso hoteli prašičev  
kupovati. Zmenili so se med  
seboj, da ne plačajo več kakor  
2 K 40 v za kilogram, a last-  
niki prašičev niso hoteli za to  
ceno prodajati. Postopanje  
prodajalcev je unljivo. Dunaj-  
ske gospodinjice namreč bojkot-  
tirajo prekajalce in nečejo ku-  
povati, ker je blago prekajal-  
cev predrago. Prodajalci so ta  
bojkot že prav znatno občut-  
ili, in ga bodo morda še veliko  
bolj, ker je bojkotno gibanje  
še le v začetku.

**Žrtve kolere v prejšnjih voj-  
nah so ogromne.** V rusko-tur-  
ški vojni l. 1828 je padlo na  
ruski strani 120.000, od teh jih  
je 24.000 pobrala kolera. V  
krimski vojni l. 1854. do 1856.  
je poginilo na bojišču 485.000  
mož, velikanska večina te stra-  
hovite hekatombe namreč 375.  
000 je umrlo na kolero. V ru-  
sko-turški vojni leta 1876-77 je  
izkazovala bilanca smrti 180.  
000 žrtev: od teh jih je bilo v  
vojih ubitih 11.824, umrlo jih  
je na ranah 49.994, na kolero in  
na drugih kužnih boleznih pa  
skoraj 120.000! Tudi v rusko-  
japonski vojni l. 1904-05 je že-  
tev kolere večja, kakor pa uč-  
inek ognja in meča: na boji-  
ščih je ostalo 52.000 vojakov,  
drugi so umrli v bolnišnicah na  
kolero. Najstrašnejši triumf pa  
je slavila morilka človeštva za  
časa francoske okupacije oto-  
ka Madagaskar l. 1896. Fran-  
coski ekspedicijski zbor je ta-  
krat izgubil 7533 mož. Eden  
sam je padel na bojišču, 6 jih  
je umrlo na zadobljenih ranah,  
vse ostale, namreč 7526 pa je  
pobrala kolera! Tudi v balkan-  
ski vojni je zahtevala kolera  
veliko žrtev in v sedanji sve-  
tovni borbi so padle že ogrom-  
ne hekatombe na žrtvenik te  
strašne bolezni.

Nova angleška garda. An-  
gleški kralj je izdal dekret, s

katerim se ustanavlja nova an-  
gleška garda, ki je dobila ime  
Welsh Guards.

**Potresna hekatomba v Italiji**  
Po uradni statistiki je bilo pri  
zadnjem potresu v Italiji 24-  
205 oseb ubitih. Večina žrtev  
je padla kakor znano v Avez-  
zanu.

**Konec hrenovk v Pragi.** Pra-  
ški prekajevalci mesa so skleni-  
li, ustaviti izdelovanje hrenovk  
in safalad. Izdelovalci bodo le  
takozvane praške salame. Kot  
vzrok navajajo prekajevalci  
dejstvo, da prihaja na praški  
trg mesto normalnih 15.000 —  
20.000 prašičev na teden, se-  
daj le še 1400 do 2000 prašičev.

**Človekoljubje na bojišču.** Pa-  
riški list "Humanite" z dne 21.  
februarja priobčuje to-le pis-  
mo nekega francoskega vojaka  
iz Le Mans: "Nahajali smo se  
pred vasjo Montaubau. Pred  
vasjo je bilo več nemških strel-  
skih jarkov, katere je moral  
naš polk napasti. Takoj prvi  
dan smo izvršili par napadov,  
dosegli pa nismo z njimi nič-  
esar drugega, kot da smo se za  
kakih 100 metrov približali so-  
vražnim okopom. Imeli smo  
precej ranjencev. Nekaj od teh  
jih je obležalo v bližini žična-  
tih zavor pred nemškimi okopi.  
Ker je borba trajala ves dan z  
vso srditostjo, nismo mogli po-  
brati ranjencev in jih spraviti  
na varno. Noč je potekla doce-  
la mirno. Ko smo drugi dan  
obvestili sanitetni oddelek o  
položaju, so došli trije sanitet-  
ni vojaki, med njimi tudi neki  
seminarist, ter izjavili, da bo-  
do pobrali ranjence. Spravili  
smo jih v prve strelne jarke.  
In sedaj se je dogodilo to-le:  
Ne da bi komu kaj povedali,  
so skočili iz okopov in stopali  
proti sovražnim okopom, pri-  
čemer so mahal: z zastavo  
Rdečega križa. Takoj je pone-  
hal ogenj na obeh straneh. Ne-  
kaj trenutkov na to to prilez-  
li nemški častniki iz svojih jar-  
kov in se približali našim sani-  
tetnim vojakom. "Kaj pa na-  
meravate?" so vprašali. "Po-  
brati hočemo ranjence, ki so  
včeraj obležali na bojišču".  
"To je prav," so rekli častniki.  
"tola če bi došli že včeraj, bi  
bili tudi prenehali s streljan-  
jem. Na to je eden izmed čast-  
nikov dal roko seminaristu in  
dostavil: "V; ste hraber mož.  
Dovoljujem vam pol ure, da iz-  
velete svojo nalogo." Častnik  
je govoril v lepi francosčini.  
Med tem so izlezli iz okopov  
nemški vojaki, mahal s čepica-  
mi in ploskali z rokami. Sani-  
tetni vojaki so opravili svoj po-  
seš in spravili na varno 5 do 6  
ranjencev. Po preteku pol ure

so zopet jele pokati puške in  
grmeti topovi."

**Razsvetljava pomorskih mest**  
Pomorska mesta morajo v voj-  
nem času pretrpeti marsikako  
neugodnost. Gospodarske pri-  
like so navadno jako slabe, ker  
poneha povečini cela pomor-  
ska trgovina, in vojaški obziri  
nalagajo mestom razne dolž-  
nosti, ki so občinstvu dostikrat  
prav neprijetne. Tako je n. pr.  
z razsvetljavo. Naj si bo sov-  
ražnik blizu ali daleč, pomor-  
sko mesto mora biti vedno pri-  
pravljeno nanj, ne sme mu dati  
nikake prilike za orientacijo  
pri njegovih operacijah na  
morju, zlasti ponoči ne. Iz te-  
ga izvira, da morajo primor-

ska mesta ponoči čim največ  
štediti z lučjo. Zato skrbeti je  
naloga vojaških oblasti, ki iz-  
dajajo potrebne tozadevne od-  
redbe.

Poljske legije ne sprejemajo  
nikakih avstrijskih prostovolj-  
cev več. Tako so odredile dr-  
žavne oblasti. Legije bodo skr-  
bele, da dobijo prostovoljce iz  
ruske Poljske. Sedaj se ravno  
sestavlja 4. legijonarski polk.

Ricciotti Garibaldi jih hoče  
poslati 30.000. Stari Ricciotti  
Garibaldi je obvestil londons-  
kega župana, da bi rad sestav-  
vil prostovoljni zbor, ki bi štel  
30.000. Ker pa nima denarja,  
prosi Angleže, da naj zberejo  
6.000.000 lir.

**FR. GORNIK,**  
6117 ST. CLAIR AVE.

Trgovec s čevlji za celo družino.



Vočim vsem svojim odjemal-  
cem vesele velikonočne prazni-  
ke ter se priporočam v obilen  
posest. Fina zaloga trpežnih  
čevljev za celo družino.

**STEPHEN ZGONC,**  
CHISHOLM, MINN.

Gostilničar in javni notar.

V zalogi imam domače in importirane pijače  
in Smodke. Ako vam pri Kanji ne povedo za  
moj prostor pazite na številko 109.

BRIVNICA V KLETI.

**MATH ZORZ,**

5911 ST. CLAIR AVE.

Se priporočam slovenskim gospodarjem  
in hišnim posestnikom za barvanje  
hiš znotraj in zunaj.



Vsa naša izgotovljena dela pričajo, da smo  
vedno storili svojo dolžnost in svoje delo v popolno  
zadovoljnost slovenskih hišnih posestnikov. Pred-  
no oddaste naročilo komu družemu, vprašajte nas  
za cene.

Slovinci, podpirajte domače podjetje!

**Domáče vino.**

**POZOR LJUBITELJI DOMAČEGA VINA!**

Za praznike se priporočam slovenskim dru-  
žinam, da si nabavijo izvrstnega domačega vina.  
Kljub temu, da je vojni davek na vino pa so cene  
vinu nizke v primeri s kakovostja vina.

CENE NA GALONE:

Rudeče vino . 75c gal.  
Rumeno vino 80c gal.  
Belo katavba \$1. gal.  
Delaware . \$1.25 gal.

CENE VINA V SODIH  
PO 50 GALON:

Rudeče vino . . . \$25  
Rumeno vino . . . \$30  
Katavba vino . . . \$35  
Delaware . . . . \$40

Vojni davek je pri tem že vštet. Priporočam  
se v obila naročila in želim vsem vesele veliko-  
nočne praznike.

**Frances Lausche,**

6121 ST. CLAIR AVENUE,  
CLEVELAND, OHIO

TEL. PRINCETON 2993 L

**FRANK ČERNE,**

SLOVENSKA TRGOVINA S

FINIMI URAMI,  
DIAMANTI, GRAFOFONI, SREBR-  
NINO in ZLATNINO.

TOČNO POPRAVLJANJE UR, SREBRNINE IN ZLATNINE.

6034 ST. CLAIR AVE.

Priporočam se cenjenemu občinstvu za nakup vsakovrst-  
nih ur, verižic prstanov, zapestnic, priveskov, glavnikov in  
drugo zlatnino in srebrnino.

Vse to blago se bode prodajalo po najnižjih cenah za  
Velikonočne praznike.

Velika zaloga svetovno znanih Columbia govornih stro-  
jev in plošč v vsih jezikih, katere prodajam na ahka mesečna  
odplačila.

Posebno naznanjam, da sem dobil veliko zalogo sloven-  
skih plošč iz stare domovine, ter najnovejše vrste gramafone,  
ker prekosijo vse dosedajne izdelke in sicer za radi zelo nizke  
cene, trpežnosti in močnega, lepo pripravljene čistega glasu  
ter stanejo sedaj samo po \$10.00 na lahka mesečna odplačila

Vsako blago pri meni kupljeno je jamčeno.

Vsim poštenim ljudem kredit.

**FRANK ČERNE,**

6033 St. Clair Ave. vogal E. 61st St.

## Razprodaja.

Andrej Suhadoinik.

Alo, možje in žene, kdo da ve!

Tako je kričal debeluhasti mešetar Jurij, ki je bil že ves hripav radi upitja. V obrazu je bil rdeč od preveč zavžitja pi-jace.

"Prenehaj nekoliko Jurij, da se zopet malo pokrepčamo," je glasno spregovoril srednje velike mož, ki je bil v nasprotju z drugimi ljudmi precej gospo-ko oblečen. Bil je to prekupec. Kupal je cela posestva, po-tem pa jih prodajal na drobno, da je imel več dobička.

Tako je prišel ta človek tudi v našo vas in je kupil Hribarjevo posestvo, katero so baš oni dan razprodajali.

Po onih besedah, ki jih je govoril mešetarju, je prijel v roko veliko steklenico napolnjeno z vinom in natakal okoli stoječim v kupice.

"Ali izvolite morda slivovko? Tudi s to vam lahko postrežem," se je prijazno obrnil h kočarju Matevžu, kateri se je branil vina.

"Le dajte, če ste tako prijazni," se je odrezal Matevž in hlastno segel po kozarcu z žganjem, katerega mu je ponudil prodajalec.

Zadovoljno je gledal po množici ljudi, katerim je stopalo vino in žganje v glavo, da so se začeli glasno pripraviti med seboj. Saj je naročil pijačo samo zato, da bi upijal ljudi in bi v pijanosti obetali za za svet več nego je vreden. In ta nakana se mu je tudi posrečila.

"No, sedaj pa zopet lahko začnemo," je rekel z nasmehom in pomežnil mešetarju, kakor bi mu hotel reči, da so ljudje že dovolj brez laštne volje.

Prišla je na vrsto njiva, za katero je obljubil kočar Matevž zahtevano vsoto.

"Plačano v prvo, drugo in tretjo," je zakričal Jurij in se ozrl po množici.

"Deset kron več," se oglasi ženski glas. Bila je to Matevževa sosedka Neža, mlada in precej čedna ženska, ki je prišla pred kratkim iz Amerike, pustivša tam postaranega moža. Govorilo se je, da je prinesla precej tisočakov s seboj.

Matevž jo je zaničljivo pogledal rekoč:

"Molči baba, ne boš jo dobi-la ne, četudi obetaš kar po deset kron!"

"Jaz lahko, ker imam. Kaj boš ti, ko nimaš drugega kakor svojo raztrgano bajto."

"Seveda lahko, ker si ogolju-fala in okradla moža", ji je za-lučal Matevž v obraz.

"Kaj ti veš o mojem življe-nju?!" je zacvilila Neža, kakor da bi ji kdo stopil na prste. Planila je proti Matevžu, a on je sunil nasilno žensko proč.

Pristopili so v okoli stoječi in pomirili nasprotnika, potem pa so licitirali dalje. Podražila sta njivo za sto kron drug dru-gemu, nakar je ostala Neži. Seveda je bila na pol predrago plačana.

Pametnejši ljudje, ki so gle-dali to početje, so majali z gla-vami, rekoč: "Mislijo, da pije-je na prodajalčev račun, pa pi-jejo za svoj denar."

"Se vesal se bodo, pa bo prepozno," je pristavil star iz-kušeni kmet. "Stavim, da bo moral marsikdo prodati najlep-ši kos svoje zemlje ali gozda, da bo plačal dolg, ki si ga je danes v pijanosti nakopal. Po-milovanja vredni so dandanes mlajši gospodarji, da se puste zapeljati za kozarček vina ali žganja."

Drugi dan je marsikdo vstal s teško glavo in s strahom v sr-cu, ko se je domislil prejšnjega dne in svojega dejanja. Klaver-no so hodili kupci po kuplje-nem svetu in premišljevali, ka-ko bi se rešili predrago kuplje-nega sveta. A vsak je uvidel, da bi moral zgubiti polovico visoke cene, katero je dal za svet, pa še bo teško prodal. Preledjali so prodajalca in pija-čo, vendar popraviti se ni dalo.

A najhujše je še prišlo. Na-

praviti je bilo treba kupna pis-ma in obenem odšteti denar.

"Kje naj vzamem denar?" se je marsikdo vpraševal s skr-bjo in obupno gledal prede. Obrnili so se na hranilnice in bogatejše kmete, ki so jim po-sodili denar proti visokim obre-stim.

Kmalu so se pomirili razbur-jeni duhovi po vasi. Pozabili so na dan razprodaje, zlasti še, ker se je umaknil Hribar s svo-jo družino v mesto.

Medtem je prišla jesen, ki pa ni prinesla kmetovalcem onih darov, ki so jih pričakova-li. Zlasti so občutili posledice slabe letine oni, ki so se zadol-žili zaradi Hribarjevega posest-va. Plačati je bilo treba obres-ti od izposojene svote. A kje dobiti denar?

Začeli so se oglašati upniki in iztirjevati denar.

In zgodilo se je, da se je oglašil pri treh manjših posest-nikih boben. Prodali so jim vse, ostalo jim ni ničesar. Zalostni so gledali na dan razprodaje, kako razdevajo njihov dom brez usmiljenja, ne ganejo jih niti solze, niti obupni pogledi nesrečnih družin.

"Gospodaril bi bil boljše in bil zadovoljen s tem, kar je po-dedeloval po svojih prednikih, pa bi ostal gospodar na lastni zem-lji."

Tako so si šepetali ljudje, ki so gledali razprodajo, a v njih-ovih očeh ni bilo usmiljenja.

"Kam sedaj?" se je vpraše-val nesrečni mož, ko je gledal pred seboj objokano ženo i lač-no dečo.

Doma nima več—tudi prostora ni več zanj v domači vasi, kjer bi ga ljudje postrani gleda-li in ga vedno zbadali. Rešitev je videl le v prekmorskih deže-lah.

Štirinajst dni po razprodaji se je pomikalo v zgodnjem jutru trinajst oseb iz vasi proti bližnji postaji. Moški so nosili na ra-mah velike kovčke, ženske pa so imele v naročju svoje dojen-čke, starejše otroke so peljale za roko. Ko so prišli na klanec, so se ustavili in še enkrat po-

gledali na svojo rojstno vas. Solze so jim močile lica.

Odpeljali so se v daljno Ame-riko. V domovino pa se niso vrnili nikdar več.

Razdeljevanje kruha v Be-rolinu. Posvetovanja o novi u-redbi preskrbe kruha za Veliki Berlin so končana. Po določ-bah mestne uprave je izdaja krušnih nakaznic določena na 23. jan. Vsaka oseba dobi ne-prenosno za en teden veljavno nakaznico za skupni prejem dveh kilogramov kruha na te-den, z odrezki za prejem manj-ših količin po 25, 50, 100 in 250 gramov. Za to uredbo se je ustanovilo 170 komisij. Eno-tnost postopanja v preskrbi kruha je zagotovljena tudi v sosednih občinah. V gostilnah je prodaja kruha prepovedana. Gost lahko prinese svoj kruh s seboj. Hoteli in penzije bodo dobivale dnevne nakaznice po številu policijsko najavljenih oseb. Predsedništvo zborovan-ja nemških mest, ki se je vršilo v Berlinu, je najbrž za vsa me-sta, ki imajo nad 25.000 pre-bivalcev, priporočalo to uredi-tev krušnega vprašanja.

Izpred civilne sodnije. — Ta-tvina. — 28 letni Josip Krista-nič iz Goriške okolice in 29 let-ni Viktor Humar iz Gorice sta bila obtožena, da sta ukradla okoli novega leta denar in ra-zno blago v drogeriji Mazzol-ljevi in v tobakarni Jelešič v Gorici. Kristanič je obsojen na 4 mesece, Humar pa na 5 ted-nov ječe.

Razpuščena nemška društva v Varšavi. Na Ruskem Poljs-kem živi, kakor znano, nad 500.000 Nemcev. Lodz je na pr. po večini nemški, a tudi v Varšavi sami se je naselilo mnogo Nemcev. Imeli so tam več društev, pevskih, podpor-nih in kulturnih. Kakor poro-ča "Nowa Reforma", je ruski guverner sedaj razpustil vsa nemška društva v Varšavi.

Kadar se zvrši kako delo, te-daj bo samo norec vprašal za svet.

SLOVENSKA

# ČEVLJARSKA TRGOVINA.

## JOHN TRATAR,

### 3855 ST. CLAIR AVE.

Vsem svojim odjemalcem želim vesele velikonočne praznike! Zaloga finih, trpežnih in cenih čevljev. Za vsak obisk in za vsako kupčijo vam bom hvaležen. Svoji k svojim.



# SELITEV!

Prva slovenska stavbena podjetnika, poprej stanujoča na 1192 Norwood Road se preselita prve dnij meseca aprila v svoje nove prostore na

## 1063 ADDISON ROAD.

Se priporočata za obilna naročila. Izdelujemo stavbene načrte in vsa dela, ki spadajo v stavbarsko in zidarsko stroko.

## Satković Brata, 1063 Addison Road.



Tudi najbolj zadnji clovek na svetu ima svojo prednost: kadar uziava hrano zadnji, tedaj ga vsi drugi gledajo.

Niso samo leta, ki naredijo cloveka starega; mnogokrat je srce bolj staro kot so leta.

POZOR!

Rojak Blaž Logar v Clevelandu je zastopnik našega lista in upravičen nabirati nove naročnike. Obiskal bo vsako slovensko hišo v Clevelandu in okolici, in rojaki so prošeni, da ga prijazno sprejmejo. "Clev. Amerika".

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjam spodaj podpisani, da je v vasi Prevalje, fara Preserje na Kranjsem umrla moja mati, v visoki starosti 84 let. Bila je blaga in dobra mati svojim otrokom ter spoštovana od vseh, ki so jo poznali. Tu v Ameriki, v Clevelandu, ima tri sime. Prosim vse prijatelje, da jo obdrže v blagem spominu. John Grdina, 6025 St. Clair ave.

DENARJE V STARO DOMOVINO.

Pošiljamo denar na Kranjako, Štajersko, Primorsko, Koroško, Tirolsko, Češko, Hrvatsko in Ogrsko tako namenljivo kakor pred vojno. Iz poslovanja zadnjih treh mesecev smo se do dobrega prepričali, da pride denar tudi sedaj sigurno v roke našim. Denež nam pošiljate po "Domestic Postal Money Order" ter priložite natančni Vaš naslov in ime osebe, kateri se ima izplačati.

Table with 4 columns: Rate, Amount, Rate, Amount. Includes prices for various denominations like 100, 50, 20, 10, 5, 2, 1, 50c, 25c, 10c, 5c.

TVRDKA FRANK SAKSER, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Voščilo rojakom!

Spodaj podpisani slovenski trgovec voščim vsem svojim prijateljem, znancem, posebno pa svojim odjemalcem srečne velikonočne praznike. Ob tej priliki se priporočam Slovencem s svojo modno trgovino, kjer dobite vse kar se tiče manufacturnega blaga ter moških potrebščin. Posebno se priporočam nevestam za lepe vence, tančice, posebno pa za fine poročne obleke. Izdelujemo tudi ženske obleke vsake vrste.

Se priporočam Anton Anžlovar, 6111 St. Clair ave.

Odda se soba s pohištvo brez hrane za 1. fanta, 1140 E. 60th St.

NAZNAVILLO.

Spodaj podpisani naznanjam da sem dobil slovenske plošče iz starega kraja, torej kdor želi slovenske plošče, naj se hitro oglasi pri spodaj podpisanem. JOSIP MARINČIČ, slovenski urar in zlatar, 5805 St. Clair ave.

POZOR!

Vesele velikonočne praznike voščim vsem prijateljem Slovencem in Hrvatom in drugim, da ostanejo zvesti obiskovalci moje gostilne. Na razpolago imam največjo dvorano v tej okolici za ples, veselice, svate in kakor tudi za društvene seje imam šest večjih dvoran. Prosim pa tudi tiste, ki so svoje dolžnosti pozabili, in so jo odložili, naj se naznanijo, ker jih bom sicer drugič z imenom naznanil. Pozdrav vsem Vam znani stari John Grdina, 6025 St. Clair ave. Cleveland, Ohio.

Ako želite kupiti poceni hišo, pogledajte hišo št. 6700 in 6704 Shaefer St. Vprašajte na 1379 E. 65th St za poimenila. Brez posredovalca.

Slovensko dekle dobi takoj dobro službo. Plača po dogovoru. Oglasi naj se pri Christ. Mandel, 15702 Waterloo Rd. Collinwood.



Pozor! - Tajniki in blagajniki podružnic Slov. Lige!

Tem potom so prošeni vsi tajniki podružnic Sl. Lige, da nemudoma pošljejo na glavnega tajnika sledeča poročila: število članov, ime in naslov predsednika, tajnika in blagajnika kraj podružnice ter dan ustanovitve.

Blagajnike podružnic pa prosim, da o poslanem denarju na glavnega blagajnika napravijo dva poročila in pošljejo enega na glav. blagajnika, enega pa na glav. tajnika, da tem potom lahko vedno izkažemo natančen račun in stanje Sl. Lige. Pravil in raznih drugih tiskovin Liga do danes še nima. Za vsa nadaljna pojasnila tičiča se Slov. Lige, naj se cenj. rojaki obrnejo na glav. tajnika Slov. Lige.

EDWARD KALISH, glav. tajnik, 6119 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.

ST. CLAIR MARKET

MESNICA

C. HAMMEL, lastnik.

Priporočam Slovincem fine šunke in klobase za praznike. V zalogi imam vedno prve vrste meso.

6005 St. Clair Ave.

JOSIPINA TURK,

PRVA SLOVENSKA CVETLIČARICA.

Se priporočam slovenskim društvom ob priliki pogreba za fino izdelane vence in šopke.

Neveste in ženini dobijo pri meni vedno fine krasne šopke. V zalogi imam vedno najboljše sveže cvetlice in zelenje.



Slovenskim društvom in posameznikom se najtojeje priporočam v obila naročila.

ŽELIM VSEM VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE.



Josip Zalokar

899 Addison Rd.

Slovenska narodna gostilna.

Fina, točna postrežba. Domače vino na drobno in debelo.

Vesele praznike!

Priletna ženska dobi dobro delo, da skrbi za hišno gospodarstvo in enega otroka. 1118 E. 63rd St. (29)

ALI VI

ALI VAŠI PRIJATELJI TRPJO NA

Revmatizmu

Slavni zdravilni poročaje

138 slučajev zdravljenih 131 slučajev ozdravljenih.

S pomočjo Oxyolina in sinusoidal. Pridite v naš urad in mi vam pokažemo ta poročila in druga

Dr. L. E. SIEGELSTEIN, 308 PERMANENT BLDG. 746 EUCLID AVE.

Bell East 2377 W. Cuy. Central 6678 R. - Plin in Kisik Uradne ure od 9-12, in od 1-5. Ponedeljek, četrtek in sobota zvečer od 6-8.

Dr. F. L. KENNEDY, zobozdravnik

Dretje zob brez bolečin. Delo garantirano. Govori se slovensko in nemško. 5402 Superior ave. vogal 55. ceste. Cleveland, Ohio. (23-46)



Pozor rojaki nevarnost!

Vsak clovek pri zdravi pameti mora priznati, da če je clovek izučen mizar in potem še več let čevljarji trgovec, ako kar naenkrat ugledate istega mizarja v lekarni, kjer vam hoče prodajati zdravila, o katerih se ničesar ne razume. Torej nevarnost za vsakega, ki kupi, pa ne ve, kaj se prodaja. Jaz prodajam samo dve stvari: Zavarovalnino proti ognju in hiše, in v teh dveh stvarih imam že večletno skušnjo, torej niste v nobeni nevarnosti, če kupite od mene. Vprašajte onega, ki je že od mene kupil, on vam pove. Se priporočam. Josip Zajec, 1378 E. 49 th St. Cleveland O. Central 6494 R. (27)

ALI VI

ALI VAŠI PRIJATELJI TRPJO NA

JETIKI

Slavni zdravilni poročaje

624 slučajev zdravljenih 605 slučajev ozdravljenih.

Potom Oxyoline zdravilnja. Pridite v naš urad in vam pokažemo ta pisma, ki vas prepričajo.

Dr. L. E. SIEGELSTEIN, 308 PERMANENT BLDG. 746 EUCLID AVE.

ČITAJTE SLOVENCII!

Edini slovenski tapetnik se priporočam slavnemu občinstvu v Clevelandu, Collinwoodu, Newburgu in Nottinghamu, da izdelujem nove staniče; istotako jih tudi predelujem ter popravljam stare sote in stole. Kdor kaj potrebuje naj se obrne do John Erzen, 1096 Addison Rd. Cena solidna. (26)

Naznanilo.

Spodaj podpisani naznanjamo rojakom v Clevelandu, da smo otvorili novo krojačnico, kjer bomo izdelovali obleke po najbolj modernem kroju in na tedenska odplačila. Čistimo in popravljamo obleke po najnižjih cenah. Delo garantirano. Se priporočamo za obila naročila

Kobal & Lozar

slovenska krojača. 1366 Marquette St. blizu St. Clair ave. (Fri-23-46)

Naprodaj je hiša z 9 sobami. Se lahko priredi za dve družini. Vprašajte na 1207 Addison Rd. (27)

Naprodaj je hiša, 7 sob, velik lot, cena jako mala. Najlejša prilika za Slovence. Hiša je na 1415 E. 41st St. Oglasite se pri John G. Murphy, Society For Savings Bldg. št. 543 Cleveland Ohio. (Fri-31)

POZOR!

Proda se nov mesarški voz in en erocerjaki voz po nizki cenli. Naprodaj so tudi matlike za obdelovanje vrtov in vinogradov. Anton Novak, 4636 St. Clair ave. (26)

Naprodaj je jako čedna hiša na E. 41st St. med Superior in St. Clair ave. 7 sob. Cena nizka. Nobenih agentov. J. C. Murphy, 543 Society for Savings Bldg. (24)



National Drug Store! Slovenska lekarna.

vogal St. Clair ave. in 61. ceste S posebno skrbnostjo izdelujemo zdravniške predpise. V zalogi imamo vse, kar je treba v najboljši lekarni. (45)

Naprodaj je farma 35 akrov, 10 milj od Public Square, zraven hiša z 9 sobami, hlev in druga poslopja. Dobra voda, na stotine sadnih drevces na zemljišču. A. L. M. Gannon, 725 Society for Savings, M. Guzvich, 14823 Sylvia ave. Collinwood, Ohio. (28)

Dekla za splošna gospodinjstva dela dobi takoj delo. 6208 St. Clair ave. Mrs. Skuly. (26)

Naprodaj sta dva konja z opravo, delata pri mestnem delu. Tudi delo se odda. Jos. Ferlin, 730 E. 155th St. Collinwood, O. (26)

Opomin.

Opominjam Mary Parce, da prekličie laži, ki jih je govorila o meni. Ako ne, potem sporočim vso njeno nespodobnost, ki mi je dobro znana. F. C. (26)

ANTON SALAMON Carpenter - kontraktor. Priporočam se Slovincem za nova dela, kakor tudi popravila starih del se prevzemajo in izvršijo točno in solidno. Vse moje delo je jamčeno. - Cene nizke. ANTON SALAMON, 1594 East 49th St. (24)



Vaš doktor ve

in vam pove, da če ni njegov recept natančno narejen in od najčistijih zdravil, da vas ne more ozdraviti. Vaši zdravilni recepti morajo priti v našo lekarno, kjer bodo izdelani natančno po želji zdravilca. Imamo tudi popolno zalogo gumijevih predmetov, toaletnih potrebščin, člvar, cigar in sladkorja.

Guenthers Sloven. Lekarna, Addison Rd. vogal St. Clair Ave.

Ibče se soba s hrano vred med 55 in 80. St. Mora biti zase. 5911 St. Clair ave.

VINKO PRISTOV,

SLOVENSKA KAVARNA IN BILJARDI. 1-1

6112-14 ST. CLAIR AVE.

Naša slivovka je kuhana iz pravih suhih češpelj. Cena 6 steklenic je \$6.50, 12 stek. \$13.

V zalogi imamo tudi čisti tropinjevec, cena 1 gal. \$2, \$2.25 \$2.75 in \$3.

Pristna rudeča Ohio vina: Galona 50, 55, 60, in 65c.

Katavba in Delavare vino 75, in 80c galona.

Za vina računamo posodo za 5 in 10 gl. \$1.00, za 25 gal. \$2.00, za večja naročila je sod brezplačen. Naročilu naj se priloži denar ali Money Order in natančni naslov.

Za pristnost pijače jamčimo

The Ohio Brandy Distilling COMPANY

6102-04 St. Clair-av. Cleveland, O.

Čistenje in likanje oblek.

DOBRO DELO.

NIZKE CENE.

Moške obleke .....\$1.00 Ženske kiltje .....50c Moške suknje .....\$1.00 Ženske dolge suknje .....\$1.00 Jopiči .....50c Ženske obleke .....\$1.00

The DAMM DRY CLEANING Co.

Cent. 739-W 1574 E. 55th ST. East 2024 A. J. DAMM, poslovođa.

FRANK PIRC,

edina slovenska sedlarska trgovina.

V zalogi imam vso konjsko opravo, jermenje in biče in koce. Sprejemam popravila otročjih vozčikov. Priporočam se rojakom v obilo podporo.

Voščim vsem vesele praznike!

DVE TRGOVINE:

5816 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO 801 EAST 152nd ST., COLLINWOOD, OHIO



Kristan - Razkosan.

OHOLOST IN PUHLOST RDECEGA CARJA.

Ta nam gospodaril ne bo. Pisali smo, da se s Kristanom ne bomo vkvarjali. Tudi sedaj se ne, z njim, kot Kristanom, ker on sploh ni naše gore list. Noben socialist njegove barve ni veren sin svojega rodu in ne more biti. Danes odgovarjamo njegovim idejam zato, da bi odvrnili od njegovega volčjega gorila pičo, ki jo krade našemu izsesanemu ljudstvu. Za naš rod nam je, za njegov občanek, Kristan kot tak ne prilega vpoštev. Naj se torej ne čuti amenitnega če mu listi odgovarjajo.

Sicer ga je g. Faletič v Clevelandu vrlo predstavil — v njegovi prvi luči. Danes približamo, zakar morebiti tedaj g. Faletič ni znal. Mimogrede omenjeno, radi tega je bil g. Faletič v Clevelandu telesno naklestan od Jurmana, neko imenitno ondotno sociališko velesilo. Toda to je samo en dokaz več, da so se tudi naši socialisti dobro nasrkali nemške "kulture" — odkoder izvira njih modrost.

Vorwärts, od 24. okt. 1914.

V mestu Milwaukee izhaja nemški socialistični list "Vorwärts". In v enem teh listov od 24. oktobra lanskega leta. Na prvi strani objavlja pismo od avstrijskega sociališkega polanca Groegerja, pisano v Celovcu dne 1. oktobra, 1914. Najprej zablavlja zoper francoske socialiste, zoper belgijskega socialista Vandervelde, ter komično pripomi "V teoriji se da pripraviti o zadržanju socialistov v rajhu (kako las-kavo za Vas, Etbine!). Toda surovo dejstvo je vrglo vse na kup: Nacelo, program in mednarodnost (hvala za tak socializem, Kristane!). Dalje zablavlja zoper Jugoslovane, njih trilateralizem in jugoslovansko nevarnost (Kristan pa se hlini, da je za Jugoslavijo, glej G. N. od 6. marca). Omenja kako so bili "justificirani" (to je postreženi) Slovenci, posebno pa slovenski duhovniki (lep zafranov duh za Vas, vi gnezdo v Jolietu!). Na koncu pisma pa pravi dosledno:

"Sodrug Etbine Kristan je v Čikagi, če ga kdaj vidiš, pozdravi mi ga."

Torej Etbine Kristan! Vi stoji v tesni zvezi z zakletimi sovražniki slovenskega imena. V istem pismu omenja Groeger pohvalo Doberniga in Lovariše, nemške nacionalce, ki da so vlado opozorili na jugoslovansko nevarnost. Vi, Kristan, vam kličemo v imenu plemenitih src ameriških Slovencev in Slovencev — poberite se za naše srede. Vi ste volk v ovčji koži. Mi celo namimo, da ste sami prišli naravnost plačani od nemške ali pa avstrijske vlade zato, da mešate godlo med nami. Rojake v Čikagi in drugje prosimo, naj dobro pazijo na kretinjo tega kristalnočistega rodoljuba in objavijo vsak njegov nastop. Zlor se družji Groeberjem, tak je izdajca svojega rodu.

KRISTAN IN LIGA.

Kristan, glej G. N. 6. marca, smeši in blati naše namene — ta človek, ki predava po naših mestih, proti vstopni od 10 centov, ki živi od žaljev naših delavcev. On si drzne nam očitati sebičnost.

Pravi, da bi bilo 75 odstotkov našega ljudstva zato, da ostanejo sužnji Franc Josipa. Da, če bi avstro-hunska vlada volila volitve. Ne, če bi jim bilo dano res na prosto izber in če se jim zagotovi verska in narodna svoboda. Pisma svojcev iz starega kraja, objavljena v slovenskih listih, potem pa poročila Rusov in Srbov vedo za vse tega povest.

NAVDUŠEVANJE IN PODOUK.

Kristan hoče podučevati narod — za svojo Internaciano. Fina ideja, ta Internacionala. Edini trubel z revico je, da je nikjer ni Pruske pikelhaube in jo nasle k pogrebu dne 2. avgusta Morebiti Vi Etbine,

zato se ne veste. Veste-li kako dolg nos so odnesli Viljemovi socialisti iz Rima, Bruselja in Bukarešta. O, če ne veste, vam lahko pošljemo par odstavkov iz socialističnega parizkega dnevnika "L' Humanite". To je zares mana za bogove.

INTERNACIONALA RE-SUJE JUGOSLOVANE.

Kristan pravi, predložil bo program naše svobode Internacionalni. To pa to, le predložite ga, to nas bo gotovo otelo. Pet in sedemdeset odstotkov vseh Slovencev je prav gotovo za vaš načrt, kaj ne Etbine? Tudi se vam milijoni ne rogaajo, ko ste izustili to blamažo. Mi pa, da se blamiramo pred milijoni, ko izrazamo taisto, kar so se zakleli dovršiti zavezniki — namreč prosovovati Evropo na Internacionalo — v pajčevinah. Kranjec moj vam osle kaže.

INTERNACIONALA ZA PRUSAKE.

Pruski socialisti so dva dni pred vojno v Bruselju in Berlinu krčali "Doli z vojno!" "Brez nas ne bo vojne." Par dni pozneje so se poskrili pod pikelhaube in šli umirat za sorodnika ruskega carja za prisrnuknjene Viljema, katerega moramo še poslati na St. Heleno. Pruskemu socialistu bodi belgijski, ruski, francoski in slovenski socialist internacionalca, pusti se mu klati, on sam pa bo slavil nad teboj o-gije, prav kakor v začetku vojne:

Ein jeder Schuss ein Russ, Ein jeder Stoss ein Franzos, Ein jeder Tritt ein Britt.

MI ŠKODUJEMO SLOVENCEM!

Torej se ne sme nikoli in nikdar začeti nobena akcija za svobodo — zato ker bi ne bilo vseč avstrijski vladi. Če bi bili tako mislili in govorili svobodoljubi, ki so Ameriko osvobodili angleškega jarma pred več nego sto leti, bi Vi danes Kristane, ne imeli zavetja med nami. No, avstrijska vlada našemu rodu bolj škodovati več ne more. Vzeti mu nima nič več. Več poklati jih ne more, razen ženske in otroke. Če se hoče pa spraviti še na oje, to tem bolj vzrok, da se upremo, in z vsemi sredstvi delujemo nato, da se otresemo avstrijskega jarma. Kristan, ravno tako državo moramo razkosati, in to tem bolj, čim bolj barbarska je. Sicer bo pa trpelo avstrijsko trinoštvo le še malo časa. Vaših simpatij se torej naš rod lahko otrese. Avstrijske naklonjenosti ne maramo, je nikoli imel nismo. Avstrijski med prepuščamo. Vaši znanosti, katere ne more preganjati Avstrija. Zakaj pa ste potem v Ameriki? Rešujte naš rod doma, če vam je bilo toliko za mnenje Avstrije.

KRISTAN PRETI.

Kdo vas je pooblastil nam groziti? Zato ravno mi javno trdimo, da ste v službi Avstrije in plačani od nje, ker si drznete nam groziti. Vi hočete znanstveno obdelati naše zahteve, le obdržite jih za — Proletarca. Če se bo moj Kranjec hranil in hranil z vašim znanstvom, bomo kmalu peli "mrjoči vas pozdravljajo." Vaše znanstvo ne daje kruha, in nas ni otelo vojne. Vi socialisti ste se pred vojno bahali, da je vsaka vojna sedaj nemogoča vsled vaše moči in vašega znanstva. Ali en sam prisrnukjen Viljem vas je vse vgnal v kozji rog. Vi nas ne boste reševali.

ZMAGA TEVTONOV ALI ZAVEZNIKOV.

V obeh slučajih moramo biti pripravljani. Če zmagaajo Tevtoni, kar pa je izključeno za vsakega, ki je vsrkal malo več znanstva nego Kristanovo, se bomo morali boriti zoper popolni pogin, in tedaj verjemite nam, bo postal celo dr. Sušteršič pravi nihilist! Če pridemo pod Italijo, tedaj bo moral biti naš smodnik prav posebno suh. Če zmagaajo zavezniki, moramo jim odločno zagotoviti, da na naš Balkan ne bode miru brez

svobode Jugoslovancov. Zato smo se zjedinih v Čikagi kot en narod, ki predstavlja več nego 10 milijonov duš. To bo bolj upljivo nego mršava Internacionala.

PROTESTI IN KRISTAN.

Protesti po Kristanovem nič ne izdajo. Tako! Oh, get out! Kristan vendar sam protestira zoper ime izdajca. In ravno sedaj je Avstrija velela Lahom v Trentinu in Trstu protestirati proti priklopitvi k Italiji. Protesti nič ne pomagajo pri Internacionali.

MI IN SLOVENC V DOMOVINI.

Ni vrzeli med politiko Slovencev v domovini in tu. Vsi si želimo svobodo. Oni in mi, samo oni, kot pravi Kristan, ne smejo izreči svojih upov, ker jim preti vrvice. Zato pa ravno govorimo mi za nje, ko imamo vendar najlepšo prilžnost. In če bi se končno res prav nič ne doseglo, nas to nič ne moti. Vsaka misel in vse svobodne ideje, ki jih Slovenim v Ameriki vcepimo v srca, najdejo odmev v domovini. Med domovino in med nami je nepretrgana dušna zveza.

NAŠ RDECI IN RUSKI CAR.

Naš rdeci car Kristan se zaganja v ruskega. Umljivo. Dva carja se ne moreta trpeti. Toda zakaj se pa naš rdeci car ne poganja v največjega rablja v celi zgodovini, v prisrnuknjeno prusko veličanstvo, e? Kaj ne, Etbine, nemške marke govore. Vas in druge nemške socialiste pošilja Viljem po svetu, da mu držite backe v vajetih. Ruski car ne pomeni nič, za njem je v ti osvobodilni vojni ruski narod kot en mož. Eno dobro stvar pa priznam ruske mu carju — otrese se je pruskega morilnega veljva. To je bilo, kar je moderne ideje na Ruskem zatiralo — vpljiv Viljema. Če Vas Kristane, zanima angleška poazija, vzemite v roko Harper's Weekly od 20. marca, kjer se v krasni irsko prirojeni pesni opeva kanadski junak Michael O' Leary, ki je sam s svojim bajonetom masčeval do smrti osem Prusakov. Verzi, ki opevajo njegovo masčevanje za krutosti Nemcev v Belgiji, se glase:

"Here's one for the mothers whose pleadin' You stopped with a shot and a curse, And for the girls dead and bleedin' And the girls that you spared—for worse."

"For the churches you shelled and the priests you felled Here's one! And the women, too, You held for a shield on the battle field, And the innocent babes you slew."

V teh vrstah se vam zrcali nemška hunska krutost.

ZELENA MIZA.

Dá bode zastopnik Slovencev sedel pri zeleni mizi v fraku, no nismo tako naivni! Pač pa Vas zagotovimo, da bode

M. MAREŠIČ,

Prodajalna moških oblek, obuval, srajc, mehkih in trdih klobukov. Fine čevlje imamo vedno v zalogi

SREČNE VELIKONOČNE PRAZNIKE.

4322 St Clair-av.

KLEIN BROS.

Modna trgovina. Vse potrebšine za moške. Obleke in suknje. Fini čevlji za celo družino. Vesele praznike.

6017-6019 ST. CLAIR AVE.

vedela konferenca, kaj hočemo in zahtevamo. Kristan, Vi ste poseebljena ironija.

Končujemo z besedami slovečega francoskega pisatelja Paul Sabatier' ja, ki jih je objavil Outlook od dne 17. marca.

"Kadar nastane prepir za denar, ali za kos zemlje, se človek lahko pobota brez moralne zgube. Sklepati mir, kadar je ideal ogrožen, to je odpoved; samo misliti na kaj takega se pravi izneveriti se glasu, ki nam pravi, da je človek rojen za kaj višjega kot pa samo za moralno in materialno dedščino očetov.

V čast je Belgiji, Franciji in njim zaveznikom, da so takoj uvideli duševni pomen te vojne. Brez dvoma, borimo se za sebe, pa borimo se tudi za vse narode. Nam ne prihaja na um, da bi se ustavili, predno ne dosežemo cilja. Naši vojaki so mučeniki: oni pričujejo novi resnici. Njih poraz bi v Evropi pomenil zmago brutalne sile, podprte od dveh duševnih sil, ki jih je ta brutalna sila vsilila v svojo službo — vede in vere. Predno v to dovolimo, je naša dolžnost se boriti, niti ne misliti na izid. In če pade zadnji naših vojakov, dvignili se bodo oni, ki orožja še niso nosili, da se bore do zadnjega patrona, do zadnjega kamena z naših gora, ki ga moremo tresčtiti zoper "Kulturo", ki ni drugega kot čvoževanje meča in zlatega teleta.

Današnja Francija se bori z versko vnemo, katoliki, protestanti, svobodomiselnici, vsi čutimo, da naše bridkosti obnavljajo, nadaljujejo in dovršujejo muké nedolžne žrtve na Kalvariji. Toda to so povodne bridkosti; morebiti nimamo pravice, da bi ne blagoslovljali sedanje ure in z veseljem povzeli nalogo pred seboj."

Matic Križman,

917 ADDISON RD.

Slovenska mesnica Doma prekajene šunke in kranjske klobase.

Rojaki: Svoji k svojim!

Ignac Jerič,

SLOVENSKA GOSTILNA

Se priporočam rojakom v obine posete.

1193 E. 60th STREET.

Leo Schwalb, fino opremljena gostilna, zaloga finega žganja in restaurant. Kadarkoli kupite kaj pri nas se prepričate, da dobite najboljše. Popolna zaloga najboljega vina in žganja. ZA VELIKONOČEN TEDEN vam podarimo še posebno darilo, ki vam bo koristilo če kupite za \$1. blaga ali več. LEO SCHWALB, 6131 ST. CLAIR AVE.

Trust za usnje. izkorišča ljudi in računa za čevljarske izdelke mnogo več kot je treba. S tem dela trust velikanske dobičke, ljudje pa morajo plačati za slabo blago velike cene. V naši čevljarski trgovini dobite fine in trpežne čevlje, garantirane, da so iz dobrega usnja, ki se nosijo dalj časa kot kake druge. Mi prodajamo čevlje od tvrdk, ki so pripoznane, da niso v trustu, in ki izdelujejo čevlje iz finega usnja po najnižjih mogočih cenah. Naša trgovina s čevlji je priljubljena pri stoterih slovenskih družinah. Uljudno ste vabljeni, da pridete tudi vi poskusit, kake čevlje prodamo. Imamo vedno v zalogi najboljše čevlje za moške, ženske deklice in dečke. Mi vam lahko prodamo boljše čevlje za \$3.50 in \$4. kot bi kje drugje plačali \$4.50 ali celo \$5.00. FRANK BUTALA, slovenska trgovina s čevlji za celo družino 6410 ST. CLAIR AVENUE.

# Materina Žrtev.

Roman iz časa francoske revolucije.

Francoski pisatelj: Victor Hugo.

Za Cl. Am. priredil: L. J. P.

In deklica stegne svoje drobne ročice proti materi. "Mati pa kriči: "Moji otroci!" Vsi trije otroci skočijo k oknu. K sreči ognje ni bil na tej strani.

"Gorko je," reče Rene-Jean. Potem pa pogleda proti materi:

"Pridi, mama!" reče. "Pidi, mama!" ponavlja Georgeta.

Mati z razpetim lasmi, vsa obtočena, krvaveča, drvi preko grmovja v sotesko. Tam je bil Cimourdain z Guechompom ravno tako brez pomoči kot Gauvain v stolpu. Vročina je bila nezonsna, vojaki so brez reda tekali semintja, ne vedoč kaj storiti. Treba je bilo plezati tri nadstropja visoko, toda nobene lestve, nobenega drugega sredstva, da se pride na vrh.

Radoub, ranjen, z rano na ramenih, z enim ušesom odtrganim, ves poten in krvav, prihiti zdajci v sotesko. Mahoma opazi Michello Flechard.

"Hej," zakriči, "ti si ona ženska, na katero so streljali. Kako si pa zopet oživel?"

"Moji otroci!" kliče mati. "Prav imaš," odvrne Radoub, "mi n'مامو časa, da bi se pogovarjali z duhovi."

Medtem pa se je strašni ogenj razširil; pri oknu si lahko opazil tri male, glavice, vse rudeče od požarja. Radoub stisne pest, se ozre v nebo in zagrozi:

"Bog, kaj si ti to povzročil?"

Mati pa kleči na kolenih in z dvignjenimi rokami kliče: "Usmiljenje! Usmiljenje se mojih otrok!"

Zamolkel ropot prihaja do ušes vojakov na planjavi pred stolpom. Steklo na omarah v knjižnici je radi vročine popozkalo. Tla se morajo vsak trenutek udati. Vsaka človeška pomoč je bila izključena. Vsi so čakali usodepolnega trenutka. Med tem strašnim ropotom pa so se še vedno slišali otročji glasovi, ki so klicali: "Mama, mama!" Ljudje so bili do skravnosti obupani. Naenkrat pa se prikaže zraven okna, kje so bili otroci, visoka postava.

Glave vseh navzočih se dvignejo, oči štrle v neznanca. Neki mož je došel v drugo nadstropje, v knjižnico, v razbeljeno peklo. Vsa črna je bila njegova postava v ognju, toda jasno so odsevali njegovi sivi lasje. Ljudje so spoznali markiza Lantenaca.

Zginil je, pa zopet se je prikazal.

Strašni stari mož se prikaže pred oknom z velikansko lestvijo. Bila je to rešilna lestev, katero so prejšnji dan položili v knjižnico. Zgrabil jo pri enem koncu z ročnostjo atleta ter jo spusti pri oknu ven do tal soteske. Radoub, spodaj, ves nor od veselja, stegne svoje roke, prime lestev, jo trdo drži in kliče: "Zivela republika!"

Markiz pa odvrne: "Zivel kraj!"

Radoub pa godrnja: "Kričkar hočeš, govori vsako neumnost, ki ti pride v glavo, toda Bog te je poslal vseeno."

Lestev se je trdno zarinila v zemljo. S tem je bila pripravljena pot iz drugega nadstropja do soteske. Dvajset mož prihiti na klic Radouba, in postavijo se na posamezne kline lestve, kakor zidarji, kadar nosijo opeko. Naredili so živo lestev iz lesene lestve. Radoub stoji na vrhu lestve in se naslanja na okno. Z očmi zre v ogenj.

Markiz zopet zgine, pa se kmalu prikaže. S seboj prinese enega otroka. Silno plaskanje nastane na planjavi. Markiz je slučajno zgrabil najstarejšega Gros-Alaina.

Gros-Alain pa se joka in kriči: "Bojim se!"

Markiz izroči Gros-Alaina Radoubu, ki ga odda prihodnjemu vojaku, in dočim so dečka dajali iz rok v roke, je markiz prišel z drugim otrokom, držec Rene-Jeana, ki ga brca in kriči. Kljub temu pa ga srečno spravi iz knjižnice.

Markiz se vrne v dvorano, polno plamenov. Georgeta je bila sama še ostala. Stopi k njej Revica se je smehljala sredi ognja. Oči se omočijo staremu, krutemu vojaku. Vpraša jo: "Kako ti pa je ime?"

"Orgeta," odvrne dekletce. Vzame jo v naročje. Še vedno se je smejala, in pravkar ko jo izroči Radoubu v roke, se markiz ni mogel več premagovati. Ta vojaški tiran je poljubil nedolžno deklico.

"Mala punčka je," kričijo vojaki, in Georgeta priroma iz rok vojakov srečno na tla. Vojaki so kričali kot divji odvelja.

Ploskali so z rokami in tolkli z nogami ob tla; stari grenadirji so jokali, Georgeta pa se jim je smejala. Mati je bila ob vznjožju lestve, vsa iz sebe, pijana od začudenja, naenkrat dvignjena iz pekla v paradiz. Siroko je razprostrla svoje roke in sprejela je najprvo Gros-Alaina, potem Rene-Jean, potem Georgeto, poljubila jih je, potem pa se je začela smejati na ves glas, nakar je v odmedlevici omahnila.

Na planjavi se oglasi silen klic: "Vsi so rešeni!"

In res, vsi so bili rešeni, razven starega markiza. Toda nihče se ni spomnil nanj. Mogoče niti sam ni mislil na svojo usodo.

Nekaj trenutkov obstane pri oknu, ves zamišljen, kot bi bilo od plamenov odvisno, kaj naj naredi. Potem pa, počasi in veličastno, stopi na okno, na lestev in prične plezati navzdol ne da bi se ozrl nazaj v plamene, veličasten kot prikazen.

Oni, ki so bili še vedno na lestvi, so hiteli navzdol. Tresli so se, ta mož, ki je prihajal po lestvi, jih je navdal z nekakim svetlim strahom, kot bi bil prikazen. Njegovo lice je bilo kot izklesano iz mramorja, ves sijaj iz njegovih oči je zginil. Pri vsakem koraku navzdol se je zdel, da postaja večji, lestev se je tresla pod njegovimi stopinjami, in zdelo se je kot da se vrača kip poveljnika nazaj v svoj grob.

Ko stopi markiz z lestve na trdna tla, položi nekdo roko na njegovo ramo. Markiz se ozre.

"Aratiram vas," reče Cimourdain.

"Dovolim vam," odvrne Lantenac.

VI. knjiga.

Bitka po zmagi.

Prvo poglavje.

Lantenac ujet.

In markiz je v resnici stopil v svoj grob. Odpeljali so ga. Odrpli so mračne zapore v dolnem delu stolpa La Tourgue, pod nadzorstvom Cimourdaina; v ječo so postavili vrč z vodo, svetilko, sveženj slame in kos kruha. Ni še minulo četrtr ure, odkar je duhoven naznanil Lantenacu, da je aretiran, že so se zaprla vrata za Lantenacom.

In ko je bilo to storjeno, je Cimourdain odšel, da najde Gauvaina. Pravtedaj je ura v župni cerkvi v Parigne udarila enajst. Cimourdain je dobil Gauvaina in mu rekel:

"Sklical bom vojno sodišče, toda ti se ne boš udeležil zasedanja. Ti si rodu Gauvain, in Lantenac je Gauvain. Preveč si z njim v sorodu, da bi bil sodnik nad njim. Vojno sodišče bo sestavljeno na sledeči način: En častnik, to je Guechomp, en podčastnik, to je saržent Radoub, predsednik

pa jaz. Toda ti ne boš udeležен pri tem. Ravnali se bomo po povelju konvencije v Parizu; najprvo se bomo prepričali, če je Lantenac v resnici vođa upornikov. Jutri bo torej zborovala vojna sodnija, pojutrišnjem pa bo delovala giljotina. La Vendee je mrtva."

Gauvain ne odgovori ničesar Cimourdainu pa ga zapusti, ker je bil preveč zaposlen, da bi se mogel še nadalje pogovarjati.

Pa tudi Gauvain je bil zaposlen. Mrzel veter je pihal po gozdu. Gauvain, ko je oddal Guechampu potrebna povelja, je odkorakal proti svojemu šotoru, na polju prav pred parobkom gozda. Tu se je zvil v svoj vojaški plašč in se zamišlil. Bil je sam. Ogenj je še vedno d'vjal, dasi sedaj brez nevarnosti. Radoub se je mudil z materjo in otroci v taboru; hodnik, ki je spajal s stolpom, je že popolnoma zgorel; vojaki so pokopali mrtvice in skrbeli za ranjence. Toda Gauvain ničesar tega ni videl.

Tako je bil zamišljen, da je komaj opazil stražo pred stolpom, ki je bila na povelje Cimourdaina pomnožena. Pred seboj je lahko videl odprtino v vznjožju stolpa. Videl je to črno luknjo. Tu se je pričel napad, kake tri ure poprej, in tu je Gauvain prišel v stolp. In tu od te odprtine je vodil hodnik do ječe, kjer je bil Lantenac zaprt. Dvojna straža je stražila dohod k zaporu.

In ko je tako napenjal svoje oči, so prihajale sledeče besede do njegovih ušes: Jutri, vojno sodišče, pojutrišnjem, giljotina.

Ogenj je bil izoliran, in plamene so saperji še vedno pljuskali vodo, kofkor so jo pač imeli. Tupatam je še vedno zbruhnil nov plamen; zlatopazdaj so se udrla tla enega nadstropja in z velikanskim bruščem napadal navzdol. Iskre so vihrale po zraku, in atmosfera v okolici je bila nezonsna.

Gauvain pa je korakal počasi semintja pred svojim šotorom, približal se odprtini, se zopet oddaljil in zopet prišel. Zdajpazdaj se je z rokami prijel za glavo. Bil je globoko zamišljen.

Drugo poglavje.

Smrt ali svoboda?

Gauvaina so mučile grozne misli. Markiz de Lantenac se je popolnoma izpremenil. In Gauvain je bil priča te spreminitve. Nikdar, niti v svojih sanjah, ni mogel misliti, da so take stvari mogoče, da nastane taka sprememba. Nevidna, čudna, silna moč se je polotila Gauvaina in ga trdno držala v svojih pesteh. In ka je Gauvain mislil o tem?

Vedno in vedno se mu je usiljevalo vprašanje.

In kdo ga je vpraševal? Dogodki. In ne samo dogodki. Gauvain se je izpraševal samega sebe. Bil je v navzočnosti nekoga, v navzočnosti strašnega sodnika. In ta strašni sodnik je bila njegova vest.

Gauvain je čutil, da se vse dviguje v njem. Njegovi najbolj trdne obljube, zagotovila, vse se je pripogibalo v globočinah njegove volje. Gauvain je občutil duševni potres. In bolj kot se je spominjal, kar je videl, tem bolj je bil zmešan. Gauvain kot republikanec, je bil prepričan, da mora biti pošten napram sebi in proti drugim. Toda nad revolucionarno pravico je človeška pravica. In stiskal je glavo z rokami, kot bi hotel stisniti resnico iz nje. In ničesar ni bilo bolj težavnega kot to. Skušal je, da zbere svo-

je misli, skušal je potlačiti notranji boj, ki je divjal v njem. Toda ni se mu posrečilo. Njegova vest je oblegala vse njegovo mišljenje. Gauvain je bil pravkar priča čudovitega prizora.

Gauvain se premisli. Nebeška bitka se je vršila v istem času kot zemeljska. Bitka dobrih proti hudobnim. Gauvain je bil priča, da je strašna vršila heroično delo. Lantenac, prost, svoboden, če bi hotel biti, se je vrnil v razbeljeno peklo, v nevarnosti svojega lastnega življenja je rešil otroke iz ognja, potem pa se udal sovražniku.



Posebne cene za veliki teden.

Za veliki teden sem se namenil rojakom v Clevelandu in okolici prodajati vino precej ceneje, in sicer po sledečih cenah: Belo okusno vino in katavba po \$1.00 galon, rudeče konkord vino po 80c galon. Sod dobro konkord vino po \$26.00. Naročila pošiljam na vse kraje. Priporočam se za obila naročila. S spoštovanjem Nick Vidmar, 1145 E. 60th St. Tel. Princeton 1834 R. (38)

ALI VI  
ALI VAS PRIJATELJI TRPLJO NA  
**SLABI KRVI**  
Slavni zdravilki poročajo  
527 slučajev zdravljenih  
527 slučajev ozdravljenih.  
S pomočjo Oxyolina in serumu. Pridite v naš urad in vam bomo pokazali ta poročila in druga, ki vas prepričajo.  
Dr. L. E. SIEGELSTEIN,  
306 PERMANENT BLDG.  
748 EUCLID AVE.

FINO VINO  
vedno dobite pri Jos. Koželu. Belo, niagara in concord vino. Posebno ženskam je moje vino znano. Po stari navadi Jos Kozely, 4734 Hamilton ave.

**JOHN ŽNIDARŠIČ,**  
**SLOVENSKI KROJAČ**  
**Se priporočam Slovincem v izdelavo finih, trpežnih oblek.**  
1134 E. 60th St.

**JOHN ZAKRAJSEK,**  
**SLOVENSKI GROCERIST**  
Vedno sveže dobro blago  
6422 St. Clair-av.

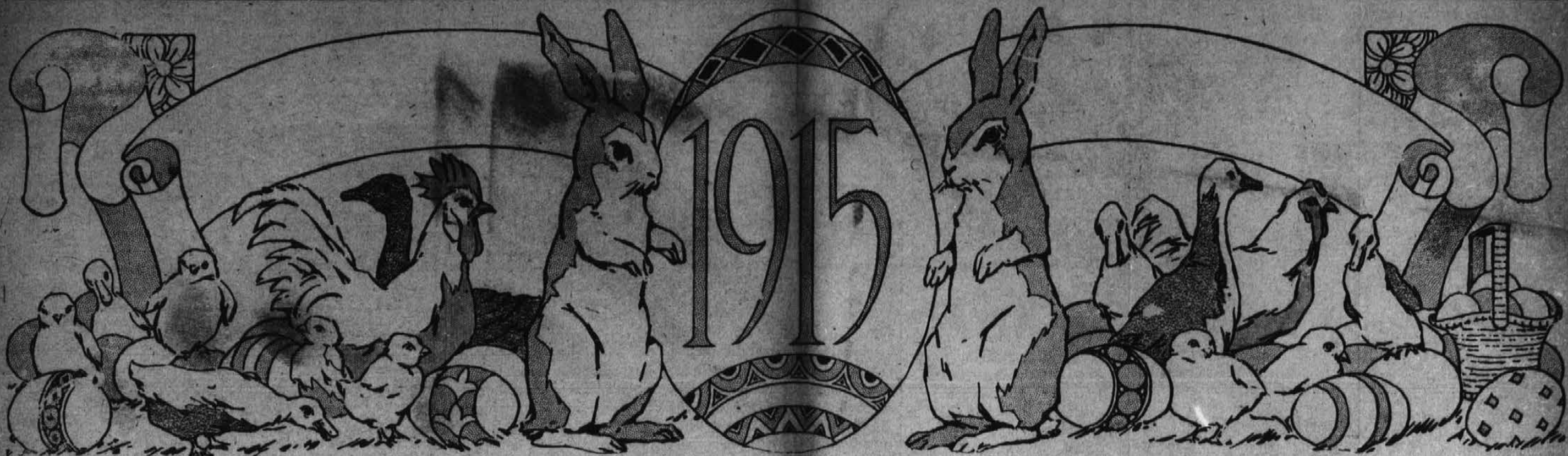
Markiz de Lantenac, obkljen, blokadiran, proklet, preganjan v zaporu, kjer ni mogoče misliti na beg; zaprt v svojem lastnem domu, ki se je spremenil v ječo. Imel je pred seboj gozd, kjer bi se lahko skrili; imel je mesta, kjer bi ga prebivalci branili, imel je celo deželo, kjer bi kmetje na njegovih migljeh vstali. In sedaj je zaprt v svoji lastni hiši, Gauvain je zmagal; toda Lantenac je bil prost. Imel je tisočero prostorov, kamor bi se lahko skrili. Toda sedaj, sedaj je šel sam v past, kjer, je se ujel, potem ko je drugim rešil življenje. In zakaj se je vrnil? Ali ni ubili ga bodejo. Kakšno plačilo za heroizem!

**Bodite pametni Kadite P. A.**  
Zakaj bi kadili tobak, ki žge vaš jezik in zapira grlo. Kupite tobak, ki bo povzročil, da bode vaše pipo ali cigareto z veseljem kadili vedno in vedno. In to je

**PRINCE ALBERT**  
Grizenje je odpravljeno iz tobaka po patentiranem procesu, ko smo mnogo let preskuševali. Noben drug duhan ne more biti kot Princ Albert, ker noben drug izdelovalec ne more rabiti tega patentiranega procesa. — Pojdite v najbližjo prodajalno in kupite Prince Albert tobak, ker to je tobak, s katerim boste zadovoljni. P. A. se prodaja povsod v kositrjenih škaltaj. po roc. v vrečkah po 5c in tudi v eno in pol funtnih humidorjih.  
R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY, Winston-Salem, N. C.

**Slovenska kavarna.**  
**Fino urejeni kavarniški prostori ter štiri biljardne mize.**  
**Ob vsaki uri in času dobite pri meni vedno dobro pošteno zabavo in postrežbo. Fina črna ali bela kava, limonada, sladoled, cigare, cigarete in tobak.**  
**Mrzel prigrizek gostom vedno na razpolago**  
**SLOVENCEM ŽELIM VESELE PRAZNIKE!**  
**VINKO PRISTOV,**  
**6112-14 ST. CLAIR AVE.**





## Vstajenje.

In prišla je vigred v deželo. Lahni pomladanski vetrovi so zapihljali, topli solnčni žarki so objeli vsjo prirodu ter jo budili iz spanja. Tuintam zvedavo prikruka zvonček izpod trde zemeljske skorje, zaziblje se v pomladni sapici, zazvoni in naznanja ostalim svojim bratcem, da je pomlad, naznanja prepodob narave. Zarko rumena trobentica priklje na dan, razprostre svoje zlate cvete in raztrobi prirodu o dnevu vstajenja. Žefran se ponosno dvigne v sošesčini zvončka in trobentice, ponižna vijolica se skriva za grmom, travniška tla kupujejo čimdalje svetlejšo odejo, vse klije, vse vre, vse sili v probujeno naravo, da praznuje dan vstajenja!

Narava ve, kaj je njena dolžnost spomladi. Vstati mora, zbuditi se, da klije novo življenje. In človek, stvarstvo prirode, najbolj bogato obdarjeni pojav narave, tudi ta mora vstati. Ne s telesom, pač pa z dušo.

In vstati mora tudi narod moj. Ah, saj je spal dolgo spanje, saj za narod moj ni bilo nikdar vstajenja, za narod moj so bili le večni dolgi zimski dnevi. Davno, davno je že tega, ko smo dihali zadnji žarek svobode. Poletje sreče in svobode nam je kličlo ob času Sama, tedaj, ko je slovanski rod se raztezal čez polovico Evrope, in je narod slovanski svobodno dihal. Jesen—naše svobode nastopila je tedaj, ko je bil zadnji ljudski slovanski vladar na Gosposvetskem polju postavljen in izbran od naroda kot starosta. In potem smo utonili v zimski temi, narod je bil prisiljen, da po kralj Matjaževem vzgledu zaspi za okroglo mizo, toda brez nade, da se kdaj otrese strašnih verig, s katerimi so ga oklenili.

Ječal, stokal, vil se je narod v trdi sužnjosti stoletja in stoletja. Da, bil je živ, toda svoje življenje je dajal drugim, da so živeli življenje svobode. Kjer je bilo kako bojišče, kjer se je izcimala, kaka pohotna želja tujega tirana, kjer je bilo treba reševati tuje nam otroke narave sužnjosti, tam si videl slovanskega fanta, slovanskega moža, kako se je boril in pretepal za — druge! Kot oddaljena sanja svobode se nam zde upori slovanskih kmetov v srednjem veku, ko so zahrepeneli naši slovanski pradedje po svobodi iz strašne sužnjosti. Pa narod tedaj ni bil pripravljen, ni mu bilo dano, da se otrese verig in da ga obsije žarek svobode.

In dalje in dalje so hitela leta mimo naroda, mimo nas so bežali temelji civilizacije, izpodbijali so nam vsak napredek, tlačili so naše žene, nihče nas ni učil, da smo vsi enaki otroci narave, nihče nam ni po-

vedal, da je svobodni zrak za vse narode na svetu, nihče ni prišel narodu naznanjati: Svoboda, enakost, bratstvo!...

Kršćanstvo obstoji dvajset stoletij. In kje so narodi napredovali? V izumljenju moralnega orožja. Narod se vali na narced, močnejši hočejo slabše uničiti, ljudje se koljejo kot divje zveri, ljubezen do bližnjega je popolnoma zginila s sveta.

Vojna je največja zapreka temeljnemu nauku ljubezni do bližnjega, kajti v vojni rodni brat strelja na rodnega brata. In naši bratje, izstradani, zasuznjeni, ustrahovani stoletja, danes prelivajo kri proti svojim bratom, ki jim hite na pomoč, da jih otmejo sužnjosti, da niti ne čujejo klika: Vrzite proč od sebe orožje, ustavite prelivanje krvi napram bratom! Na tuje tevtonsko in hun-

veseljem. In mi tukaj, preganjeni sinovi naroda, tužno zremo v našo demovino, poteptano in pocižano, a mislimo o načinih in sredstvih, kako naj se pomore narodu do svobode, do dneva vstajenja!

Pri vseh narodih, ki so živeli v suženstvu, se je gojila nada, da pride enkrat dan svobode. Saj je tudi ves svet pričakoval Krista, da pride in reši narode zmote, ki je tlačila v tem, da niso poznali ljubezni do bližnjega. Da, prišel je Krist, in 1900 let po njegovem prihodu se nahaja na zemlji stotine milijonov spoznavanj njegovega nauka. Toda kakšni so Kristovi nasledniki? Ali je Krist šel med narode in pridil? Dvigni morilno orožje, dvigni se nad brata, ubij ga, sovraga, da se nasitiš krvi in pomagaš "domovini". Ali je Krist dvigal svoje roke in bla-

prisiljeni od krvnika so pomeali priliko od sebe in topli so se in se še tepejo za nadaljni obstanek svoje lastne sužnjosti.

To je grozno, ali če želimo biti pravični, ne smemo obsojati naših bratov v domovini. Med smrtjo na vislicah in med smrtjo na bojnem polju so naši bratje izbrali poslednje... Toda ali je naš narod v resnici obsojen na večno sužnjost in na konečno propast?

Bratov v domovini ne moremo obsoditi, toda obsoditi se morajo naši bratje v tej svobodni zemlji, ki brez kakega pritiska od strani tlačiteljev, branijo krvnike svoje, ki se tudi tukaj prizadevajo, da dobi-jo glave za klanje, za nadaljno sužnjost naroda. Te naše brate—moramo obsoditi, kajti namesto, da bi radostno pozdrav-

ljali misel osvoboditve, zagovarjajo ti nezavedniki suženstvo in propast naših bratov v domovini... In s kakim srcem bodejo ti brati slavili dan vstajenja? Mesto svobode in mira, naznanjajo suženstvo in borbo med slovanskim bratom. Pravo povelje, pravi razum za svobodo se nahaja samo v čistem srcu, toda njih srca so polna mržnje ne samo do onih, katere oni smatrajo sovražnikom, pač pa celo do lastnih bratov v domovini, ker jim žele, da bodejo še nadalje sužnji. Črn bo njih dan vstajenja, če imajo le še najmanjšo kal narodne zavesti v sebi... V Evropi vojna, bratomorna borba, tu pa brezdelica, brezposelnost radi slabih delavskih prilik. Pravijo, da bodejo narodi v Evropi po tej strašni vojni spregledali, odprli oči in zahtevali več miru ter svobode, da bodejo prepodili trinoge s prestolov. Lakota, zguba najdražjih, to jih bo naučilo pameti. Da, tako bi se moralo zgoditi, in naloga zavednih, resnih delavcev je, da delujejo z vsemi silami, da ustavijo vsako nadaljno prelivanje krvi.

Tedaj, ko bo imel tudi naš narod svobodo, katero je krvavo zaslužil, ko je prelil morje krvi, tedaj ko bo vladala med

narodi enakost, bratstvo in svoboda, tedaj šele pride veliki dan vstajenja za vesoljni človeški rod. In kot se moramo boriti in prizadevati, da se osvobodimo najprvo naš narod, pa kljub temu moramo nositi v srcu ljubezen do bližnjega, in gledati, da postanemo vsi enaki. Se se bo vršila silna borba, toda po zgubi zadnjih meči odpade mrena izpred oči, in gledali bomo drugače v svet kot danes. Bratje, Slovenska Liga je tu, katere namen je — svoboda naroda. Oklenite se je, ker le z vašo pomočjo, če sami zahtevate, postanete svobodni! In kadar bode naš narod svobodni, na svoji zemlji svoj gospod, tedaj pa ne zavidajmo tudi drugim narodom svobode. Glejte, da vas najde pripravljene veliki dan, ko bode vstali iz tisočletne sužnjosti, glejte, sklopite detujte, da vas dobi dan vstajenja vredne svobode.

## GOSPOD JE VSTAL!.....

Gospod je vstal, Gospod je vstal, in z njim narava cela vstaja, v življenja novo se poraja, budijo se iz zamakih tal, se bujne, pisane cvetlice, po logu žvrgolijo ptice: Gospod je vstal, Gospod je vstal!

Vetrovi južni so zaveli, Zapultil poč je starček valil, v cvetoci vrt se je podal, Duš starcu vnovič se pomaja ko čustvo sveto ga navdaja: Gospod je vstal, Gospod je vstal!

Vse vstalo je! — Ne, še nekdo počiva kot bi spal v gomili, to ti si — O MOJ NAROD MILI, ki mraš pod tujevo peto! Sovrag te ljuto bije v lice, pod težo mačhe krivice ječiš, trpiš ob tla teptan.

Kdaj doba tužna ti premine, kdaj vendar tebi že zasine VSTAJENJA VELIČASTNI DAN, ko konec bo usodi tvoji, ko zopet boš na zemlji svoji ponosno zagospodoval!

Če praznik ta bom doživela, tedaj vrlakala bom in pala: Oj, vstal je — narod moj je vstal!

Manica Komanova.

ska povelje se valijo nadalje na svoje brate in koljejo na tisoče.

Prva krščanska država na svetu, katoliška Avstrija, ta je prva pogazila sveti nauk ljubezni do bližnjega, prva je dvignila bojno trobljo, da je nastal tako strašen krvavi ples, kjer so plesalci mrtvaški okostnjaki, in plesna tla pa morje bratske krvi, ki v milijonih zvokih kriči do neba po maščevanju nad nezasišanim bratskim krvoprelitjem.

Dan vstajenja nas spominja naše drage domovine, naše tožne zasuznjene Slovenije. Ta naša domovina v svoji sužnjosti nikdar ni imela dneva vstajenja, in tako črn dan vstajenja, kot je letos, je le teško kje zapisan v narodni zgodovini. Namesto miru in veselja vlada v naši Sloveniji najsilnejše tiranstvo vojaške vlade, širi se beda, neizrekljiva žalost in tu-ga.

Koliko družin v Sloveniji bo dočakalo dan vstajenja, koliko rednikov se bo povrnilo med svoje! Koliko naših narodnih mož bo letošnji dan vstajenja preživel v temnicah, ječah, zato ker so narodu povedali, da je vreden svobode. Črn dan vstajenja se bo dvignil nad našo Slovenijo, in naša srca se ne morejo napolniti s čistim

ljal: misel osvoboditve, zagovarjajo ti nezavedniki suženstvo in propast naših bratov v domovini... In s kakim srcem bodejo ti brati slavili dan vstajenja? Mesto svobode in mira, naznanjajo suženstvo in borbo med slovanskim bratom. Pravo povelje, pravi razum za svobodo se nahaja samo v čistem srcu, toda njih srca so polna mržnje ne samo do onih, katere oni smatrajo sovražnikom, pač pa celo do lastnih bratov v domovini, ker jim žele, da bodejo še nadalje sužnji. Črn bo njih dan vstajenja, če imajo le še najmanjšo kal narodne zavesti v sebi... V Evropi vojna, bratomorna borba, tu pa brezdelica, brezposelnost radi slabih delavskih prilik. Pravijo, da bodejo narodi v Evropi po tej strašni vojni spregledali, odprli oči in zahtevali več miru ter svobode, da bodejo prepodili trinoge s prestolov. Lakota, zguba najdražjih, to jih bo naučilo pameti. Da, tako bi se moralo zgoditi, in naloga zavednih, resnih delavcev je, da delujejo z vsemi silami, da ustavijo vsako nadaljno prelivanje krvi.

Tedaj, ko bo imel tudi naš narod svobodo, katero je krvavo zaslužil, ko je prelil morje krvi, tedaj ko bo vladala med

In prišel je dan, prišel je čas, ki je bil najbolj pripraven v stoletjih, toda kaj se je zgodilo? Pred svetom so morali naši bratje zatajiti dan vstajenja,

## Gospa Sveta!

Gospa sveta!

Veličastno smo cerkev ti dali, bela kot čaroben cvet je, v zlat oltar smo postavili tebe revni slovanski mi kmetje.

Gospa sveta!

In ovenčali smo te z rubini, rdeči in žarki ko kri so — o, nikjer po vesoljnem še svetu tak verno ljubili te niso.

Gospa sveta!

Plašč bogat te krasi in ogrinja, solnčen, gorak kot poletje, jasno z biseri smo ga posuli revni slovanski mi kmetje.

Gospa sveta!

Demant, žezlo smo ti poklonili, dali ti drage zvonove — z rožnimi vencami smo te častili, da slišiš svoje robove.

Gospa sveta!

Rože iz svojih src smo ti dali, da bi nam milostna bila — v prahu pred teboj smo klečali, mati, kraljica premila!

Gospa sveta!

Ah, zakaj nas nisi branila, ko nam vkradel vrag zemljo je sveto, ko zadril se v naše telo je, in nam vsem je bilo zakleto!

Cvetko Golar.



### Kako so Z. D. prizadete radi vojne.

Komaj je bila vojna v Evropi stara en teden, so že morali Amerikanci plačevati en cent več za funt sladkorja kot prej. Temu je krivo dejstvo, ker večina sladkorne pese se uvaža v Ameriko iz onih držav, ki so danes v vojni. Meso, surovo maslo, jajca, sir in drug živež se je podražil. Jeklo se je podražilo za en dolar pri toni. Mnogo kemikalij, zdravil in nesteti drugi predmeti prihajajo skoro izključno iz krajev, ki so danes v vojni. Kar je teh predmetov v zalogi, so dosegli silno visoko ceno, katero morajo ljudje plačevati, ali pa se navaditi brez teh stvari.

Iz Nemčije so prihajale številne množine gnojil za ameriške farme. Če teh gnojil ne bo več, bodejo čutili farmarji, ki ne bodejo toliko pridelali, čutil pa bo tudi odjemalec, ker bodejo farmarji zahtevali višje cene za svoje izdelke radi manjšega pridelka.

Skratka, Amerika precej trpi radi evropske vojne. Najbolj prizadeti so nižji stanovi, katerim se je skoro vse podražilo, in nobenega upanja ni, da bi se cene kdaj znižale. Z dolarjem lahko danes kupite za 15 procentov manj kot ste kupili pred osmimi meseci.

Posledica vojne je tudi, da evropskega kapitala ne bo v Ameriko. Amerikanci so si vedno radi posojevali denar, in posojevali so si v svoj dobiček in v dobiček evropskih kapitalistov. Same železnice bodejo potrebovale v prihodnjih par letih nekaj tisoč milijonov dolarjev, če hočejo zgraditi dovolj prometnih tirov, za zadostujejo naraščajo dežele. Toda po tako silni borbi kot se sedaj vrši v Evropi, mora postati Evropa na vsak način bankerotna. Tu ni vprašanja, kdo bo dobil zmago po imenu, vsi narodi, ki se nahajajo v boju, bodejo zgubili, njih soses-

dje pa bodejo več ali manj trpele. Nesteti bilijoni in bilijoni bodejo uničeni, najsi bo v lastnini ali kapitalu, in cvet moških bo uničen na milijone. Sicer sedaj še ni mogoče določiti, koliko ljudi bo pustilo svoje življenje na bojiščih, toda preračuna se lahko površno, iz skušenj prejšnjih bojev. Tekom rusko-japonske vojne jih je bilo ubitih, ali so umirli radi ran pozneje, 79 od vsakih tisoč vojakov. In če vzamemo, da bodejo vse države, sedaj v vojni, poklicale pod orožje 17.000.000 vojakov, kar je skoro gotovo, tedaj vidimo, da imamo s. o. tu površno računano, 1.343.000 mrtvih. In za toliko ljudi bo zmanjšana produktivna moč narodov. K temu pa moramo še računati zmanjšano vrednost drugih milijonov, ki se bodejo vlačili po svetu brez rok nog ali drugače pohabljeni. Ti ljudje ne bodejo imeli ničesar, s čimur bi se hranili, vlade bodejo nezmožne jih podpirati. Konečno se bo zmanjšalo tudi število rojstev, in vsak napredek pri vsakem narodu bo poltačen nazaj za mnogo leta. In če upoštevamo vse to, tedaj pač lahko priznamo, da bo trpela tudi ameriška trgovina dolga leta, in da dobrih časov se tudi nam ni treba "troštati".

Evropske države so žrtvale tisoče in tisoče milijonov za vojno. Vsaka država je trdila, da se mora pripravljati na vojno, če hoče imeti mir. In pripravili so se za vojno, sedaj pa imajo vojsko. Če države ne bi žrtvale tega denarja, ne bi bile pripravljene, torej se tudi bojevati ne bi mogle. Blazno je torej trditi, da kdor hoče imeti mir, se mora pripravljati na vojno. Zastonj niso vojne priprave, zastonj se ne bodejo metali tisoči milijonov ljudskega denarja. In poleg zapravljenih milijonov za vojno moramo pomisliti, da je kapital zgubil skoro dvajset milijonov delavskih sil, ki morajo danes preživati kri na bojišču. Pa da bi imeli v Evropi kdaj mir, da potem bi bilo bolj.

Angleži so žrtvovali tri tisoč milijonov dolarjev za buršno vojno, Rusija in Japonska s prišli do konca svojih financ, zadnje balkanske vojne so vnelje tisoče milijonov, Italija je silno žrtvovala v Tripolisu, in sedaj se evropska splošna vojna. In vse to se je zgodilo tekom zadnjih petnajstih let. Kje ima trgovina priliko, da se razvija, ko mora kapital neprestano za vojne namene delati! In kadar se narod enkrat financijelo tako hudo pogrezne, tetaj vzame do 50 let, da si opomore, a tu so sledile vojna za vojno, brez praktičnega prenehljaja.

Kljub temu pa se nahaja vendarle svetloben žarek pri vsem tem. Ljudje, ki stoje v vojni, morajo jesti in se morajo oblačiti. Narodi v boju morajo najti pota in načine, da dobijo kaj del svojih potrebščin preko oceana. Tudi ostali del sveta se mora obrniti na Zjedinjene države za potreščine, katere je prej kupoval od onih narodov, ki so danes v vojni. Prilika se nudi Zjed. državam, da prevzame trgovino, ki je bila prej v rokah danes bojujočih se narodov. Hitra akcija newyorških bankirjev, ki so ustanovili mednarodni "clearing house" v to svrhu, kaže, da se Zjed. države zavedajo svojega položaja ter da bodejo naredile vse, da trpljenje in posledice vojne ne bodo tako silne kot bi sicer morale biti.

Mnogi najboljši financirji zatrjujejo, da nam nudi sedajni položaj priliko, ki bo silne keristi za Zjed. države, če imamo pameti in previdnosti dovolj, da se poslužimo te prilike. Amerika lahko postane vodnica sveta, kar se tiče industrije in obrti. Da se pa to zgodi, moramo biti gospodarsko previdni. Vsakdo ve, da imamo med seboj mnogo napak, da ameriška trgovina ni vselej v pravih rokah. Vse to se mora popraviti. En učinek, ki bo dobro upljal na ameriško obrt in trgovino je, da bomo morali gledati na naš la-

nego v vaših polnih žepih, v vaših praznih srcih in mrzlih, zastrupljenih dušah!

Zabavajte se s nami mali Tam sploh kapitala niti za domače potrebe ne bodejo imeli, ne da bi nakladali v tuja, ali inozemska podjetja. In ameriški bankirji govore, da je premoženje Zjed. držav dovolj veliko, da se lahko investirajo velike svote v vsako podjetje.

Drug učinek, oziroma uspeh vojne, bo, da se bo ustanovilo naseljevanje. Cveto naroda bo v Evropi ubit, ranjencev, oziroma pohabljenecv pa Zjed. države ne smejo sprejemati, in poleg tega bodejo rabile evropske države po vojni milijone delavcev, da popravijo deloma škodo, ki jo je povzročila vojna.

In najbolj važna posledica evropske vojne pa je, da bodejo Zjedinjene države prisiljene, da si nabavijo svojo lastno mornarico, trgovsko mornarico, ki bo razvažala trgovsko blago po širnem svetu. Ameriška trgovina je ravno v tej vojni tako zaostala, ker nismo imeli ameriških ladij, ki bi prevvažale blago po oceanih. Zanašati smo se morali na tuje, angleške, nemške, francoske ladije, da so vozile ameriško blago iz ameriških pristanišč v Evropo. Da bi imeli Amerikanci svoje lastne ladije, bi sedaj, ko je Amerika nevtralna, lahko vozile te ameriške ladije vse blago iz Amerike in tudi iz Evrope v Ameriko, in položaj radi vojne se ne bi tako silno občutil v Zjed. državah. Sedajna vlada v Washingtonu je to tudi že sprevidila, in je začela pregledati naše stare mornarske postave, ki ne odgovarjajo več modernim razmeram.

Padel na bojišču. Dne 26. januarja je padel v bojih v Karpatih rezervni poročnik Emil Glantschnig, sin rudarskega upravitelja Tomaža Glantschniga v Moziči.

Cena kruha v Trstu. Poftična oblast je za mesto Trst in okolico zvišala ceno mešanega kruha za 1 kg od 56 na 64 vin. Ta odredba velja do preklica.

teda njega ne bo nikdar več. In rodila je sina. Da bi bil on tu, da ga objame, ah, tedaj. In ko to dete odraste, postane

eden največjih mislecev in slovekoljubov, Lev Tolstoj.

To čitajte in prečitajte tudi onim, ki se veselijo nad "junastvom" v vojni, povejte jim kako so "hrabri" Nemci zažigali belgijska mesta, kako so pobili žene in otroke, kakor slavni turška in avstrijska vojska

ubija Srbe in Ruse, kako se na grobiščih dvigajo križi za onim, ki so za cesarja padli, dočim jim žene in otroci umirajo doma od glada. In če se bodejo potem še veselili, pustite jih, ker nimajo razuma ne srca, in zato jih lahko še vedno vodijo na klavnico tu in doma.

4734

Velik GOSTI

Vab dob režb rega men poš vrste ke in

VESELE

ubija Srbe in Ruse, kako se na grobiščih dvigajo križi za onim, ki so za cesarja padli, dočim jim žene in otroci umirajo doma od glada. In če se bodejo potem še veselili, pustite jih, ker nimajo razuma ne srca, in zato jih lahko še vedno vodijo na klavnico tu in doma.

## John Grdina,

### SLOVEN. GOSTILNA IN DVORANE.

Slavnim društvom se priporočam za oddajo moje velike, dobro opremljene dvorane za društvene veselice in za vse slavnostne prilike.

Gostje so vselej domače postreženi z dobro pijačo. Vsem Slovincem se priporočam in jim želim VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE!

Na razpolago je tudi pet dvoran za društvene seje.

**6021-25 ST. CLAIR AVE.**

ALI STE ŽE PONOVILO NAROČNINO? SAMO \$2.00.

# Prva Slovenska Čistilnica

KUNSTELJ BRATA, lastnika.

6220 ST. CLAIR AVE. V OSRČJU SLOVENSKE N

Mi čistimo, likamo, popravljamo in barvamo vse moške, ženske in otročje skušnija v tem poslu nam daje prednost, da vam zgotovimo delo v popoln PRINESITE SVOJE STARE OBLEKE v prvo slovensko čistilnico oblek, kjer mo, da jo bodete veseli kakor nove. Ne odlašajte. Prazniki so tu. obleko popolnoma očiščeno in zlikano. VSAKO NAROČILO PRIDEMO NA PRIPELJEMO NA DOM. SLOVENCIM: PODPIRAJTE SVOJE SLOVENSKE

ZAVEDAJTE SE GESLA: SVOJI K SVOJIM! Za obilna naro našega posla od strani zavednega slovenskega naroda se p

## NEW YORK DRY CLEAN

KUNSTELJ BRATA

6220 ST. CLAIR AVE. (V GRICARJEVI HIŠI)

VESELE VELIKONOČNE





Prvo in edino Slov. podjetje

-Z-

## mehkimi pijačami.

Fin vedno svež pop, ginger beer, črešnjeva voda, kola in vse druge mehke pijače. Zahtevajte po gostilnah, da dobite mehko pijačo, delano pri slovenskem podjetju. Dolžnost nas vseh je, da podpiramo Slovence.

Vsa pijača se izdeluje v čistih, sanitarnih prostorih, vse steklenice so sterilizirane predno se zopet rabijo.

Vsa naročila se razvažajo.

.....THE.....

**Double Eagle Bottling Works**

J. POTOKAR, vodja.

4126 ST. CLAIR AVE.

## FRAN POJE,

moderna slov.  
krojačnica.



Slovenec in Hrvat v Clevelandu in okolici se priporočam v točno, dobro in pošteno izvršilo najboljših moških oblek in sukenj. Pri nas je vedno dovolj uslužbencev, ki so mojstri v svoji stroki, da vam vselej lahko, hitro in dobro postrežemo.

Priporočamo se rojakom tudi, da prinesejo k nam stare obleke, da jih očistimo, popravimo in zlikamo.

NAŠE CENE SO ZMERNE, BLAGO IN DELO PRVE VRSTE.

Vsem svojim odjemalcem voščim najveselejše velikonočne praznike.

**FRANK POJE,**

4015 St. Clair Ave.

## Velikonočni prazniki se bližajo!

Vsaka družina bode gotovo potrebovala kaj novega za praznike, zato vas uljudno opozarjam na to, da sem sedaj pripravljen Vas poslužiti s čisto svežim in modernim blagom, in to po veliko nižjih cenah kakor kje drugej.

Čisto svilene ali volnene princes obleke najnovejšega kroja vredne od \$6.00 do \$15.00, dobite pri meni sedaj od ..... \$3.75 do \$9.95  
Obleke z žeketom iz čisto volnenega blaga, fino izdelane, vredne od \$12.00 do \$25.00, dobite pri meni sedaj od .... \$8.50 do \$16.50  
Ženske spomladanske suknje iz čisto volnenega blaga, fino izdelane, vredne od \$7 do \$25, dobite pri meni sedaj od .... \$5.25 do \$17.00  
Ženske čisto volnene kikirje, najnovejšega kroja, vredne od \$2.50 do \$7.00, dobite pri meni sedaj od ..... \$1.95 do \$4.95  
Otročje suknjice najnovejšega kroja fino izdelane, vredne od \$2.00 do \$10.00, dobite pri meni sedaj od ..... 98¢ do \$6.00  
Otročji slamniki iz najboljše slame, lepo okinčani, vredni 75¢ do \$2.50, dobite sedaj pri meni od ..... 48¢ do \$1.25  
Vse bluže iz najfinejšega blaga z visokim ovratnikom vredne \$1.25, dobite sedaj pri meni po ..... 48¢  
in druge bluže, vredne od \$1.75 do \$3.50, dobite sedaj po ..... 79¢

Nadalje imam v zalogi vsakovrstne obleke za deklice, krstne obleke in suknjice, ženske spodnje kikirje, korsete, vso žensko in otročjo spodnjo obleko, nogavice, rokavice i. t. d.

Torej, če bodete kaj potrebovali, ne pozabite da dobite pri meni vedno najboljše blago po vedno najnižji ceni.

Za obilen obisk in podpiranje moje trgovine se Vam najtopleje priporočam

**Benno B. Leustig,**

6424 ST. CLAIR AVE.

blizu Addison ceste.

## HRANITE.

Cudno je, da se mora ljudi opominjati naj čuvajo svoje največje bogatstvo — zdravje, ki se ne dobi tako lahko, kadar je enkrat zgubljeno. Toda ljudje silno zanemarljivo svoje zdravje prav kakor bi vabili boleznin in smrt v svoja telesa. Hranite svoje zdravje bolj kot svoje dolarje. Mi ponujamo onim, ki so zgubili svoje zdravje, in ki ga žele zopet dobiti

### Trinerjevo ameriško grenko vino.

To naravno zdravilo obstoji s čistega rudečega vina in zdravilnih želišč, in ima mnogokrat hitre posledice, če se redno jemlje, če imate

**OTRPLA JETRA, ZAPRTJE, ZGUBO APETITA,  
HIPNO SLABOST, BOLEČINE SPODAJ,  
KRČE, ŽELODČNI KATAR.**

Za vse take bolezni je treba telo hitro izčistiti, ne da bi telo oslabevalo. To zdravilo utrdi sistem in mu pomaga, da odpravlja svoje delo brez zadržka. Pri želodčnih boleznih, jetrnih in prebavljalnih organih, jako dobro upliva

PO LEKARNAH.

CENA \$1.00

**JOSIP TRINER**

MANUFAKTURNI KEMIST

1333-39 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

Imejte vedno Trinerjev liniment pri rokah. Mogoče ga danes ne potrebujete, toda jutri vam lahko koristi, da ozdravite bolečine v mišicah in sklepih. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c.

**Se en kdlic - še en krik.**

Rojaki! Nemci se že pogovarjajo z Italijani, kako nas bodo rezali pri živem telesu. Vzjubilo se jim je kvi, se več krvi. Nemci se kopljejo v njej, Italijani se hočejo šele kopati v njej. In ta kri bo naša kri, slovenska kri. Gorico, Trst, hočejo imeti, izrezati nam hočejo pljuca in srce! Dosedaj so nas tepli in bičali, kronali so nas s trnjevo krono. Navsezadnje so nas obsodili, da umremo na Golgati. Ali smo res tako malo vredni, da ne bomo niti zaslišani pri obravnavi, ki ima določiti našo smrt? Narod, narod moj, veliko več si vreden! Vreden si, da vladáš svoboden na svobodni zemlji svoji! Vreden si, da se povzdigneš nad svoje trinoge! Vreden si svoje misije, kulture slovenske, ki bo prepodobila svet. "Civis Romanus sum" - Sem državljan Jugoslavije! Proč z biči, proč z noži! Proč s trnjem, proč s kronami! Kaka sreča za nas, da smo stopili v jugoslovansko zvezo, ki bode ščitila sirote! Gorje onemu, ki se bode držnil rezati naše narodno telo! Pokojo ne bode imel! S kryo, ki piše našo narodno obsodbo, piše tudi svojo, ker Jugoslavija, naša mati, ne bo pustila na cedilu svojih otrok - sirot, ki jih je ravnokar naša. Brdiko se bode masčevala. In stara Evropa, ki misli, da bode s takimi čini zabavala v mir in pokoj cel svet, se silno moti. Roke proč od naše zemlje, ali pa bo pokazal slovenski narod na jugu, da se ne pusti na veke izkorščevati!

Miren Balkan, mirna Evropa, miren svet na drugi strani. Nezadovoljni Balkan, nemirna Evropa - požar na vseh straneh. In sedaj je tudi Slovenija na Balkanu, Gorica je v Sloveniji! Trst je jugoslovanski! Ni smo se podali Nemcem, ne bomo se Italijanom! Ko pa pride dan sodbe, ne bomo se zadrževali svoje brate po jeziku in krvi, ampak tudi one, ki so še vedno naše kvi, dasi so pozabili na naš jezik. In takrat morje onim, ki nas režejo pri živem telesu. Delal: so tako Turki, in kletev ter meč naših je zadel. Naj store kaj taceva Italijani, ki nam niso niti ravni, spoznali bodo moč, na kateri se je lomila sila močnejših narodov, kakor je ta narod!

Slovensi, Slovenke, ki imate ime časti, na dan! Ne pustite, da bi nas sramotili, komur bi se zljubilo! Ali ne, čujte, kako vam vre slovenska kri v žilah, ko slišite, da kosa našo zemljo sovražnik od vseh strani? Mi smo branili Avstrijo v vseh časih njenega obstanka. Vsi vemo, da niti peklo ni ni moglo do živga, dokler smo bili z njo. Toda, Avstrija n spoznala naše vrednosti. Naša kri je bila dobra za prelivanje v vojnah za njen obstanek, navi davki so bili dobri za avstrijsko "kaso", katere se je plačevalo biriče za nas, svoje največje prijatelje; z našim denarjem je zidala Avstrija jede za naše narodne voditelje, tako da kdor se je imenoval Slovenca v Avstriji, je bil enak pasu, ki ni vreden, da še živi. Avstrijski bič nas je tiral v svet. In kje je naša domovina? Avstrija?! Nikdar! Krono svojega delovanja med nami si je postavila s tem, da je privolila nas rezati pri živem telesu. In našli se bodo ljudje, ki bodo tudi v tem delu, v tem krvništvu Avstrije izvohal "najlepši biser" avstrijske uprave. Bože hrani cesarja, od milosti božje, krvnika in rablja slovenskega ljudstva!

Bog je nad nami, ki bo sodil, toda mislim, da je Bog Avstrijo že pretenthal, da jo je našel prelahko in jo obsodil. Smrt naših najboljših ljudi kriči do neba in čez nebo, kajti mi Slovenci nismo doživeli enega samega Abelna, pač pa jih je bilo pri nas na tisoče, in Kajni - Kajni svojega naroda še danes žive med nami, tudi v Ameriki, ki hočejo ubijati svoj narod, in

ga ubijajo, s tem, da nam stavijo v vzgled trinoga Avstrije, ali pa da nam svetujejo, naj se ne organiziramo v Ligo, pač pa pustimo Ligo, ker bi bila Avstrija huda, da smo v njej in nas bi obesili na vislice!

Narod, sodi, presodi! Toda narod, sodi prav, po pravici, da sam sebi ne prisodi slabše usode, kakor jo imaš sedaj. Glej, rekli bodo, če se obsodiš sam, "tam je bival narod, ki ni bil vreden, da živi!"

Narod, prišli bodo k tebi, ki bodo rekli: Nam ne dopuščaj naše prepričanje, da bi se bojevali za te! Drugi bodo rekli, nam ne pripuščaj vera, da bi se borili za te! Povej jim, narod: Proč od mene! Jaz sem več kakor mrtva črka v zakonu, jaz sem več kot mrzlo, tiščalo let staro prepričanje! Proč od mene in pridite zopet, kadar bom močan, kadar se mi začelijo rane! Ptujec v trpljenju, ptujec v zdravju! Rojaki, vsi v Slovensko Ligo!

M. K.

**Dva extrema.**

Kadar se dva smrtna sovražnika objameta v prijateljskem objemu, kadar pozabita svoje starodavne prepire, svoje principe, kadar potepata vsak svoj značaj in prepričanje, tedaj storita to gotovo iz posebnega vzroka. Tedaj gotovo meji tako nenaravno prijateljstvo prejšnjih sovražnikov tretji osebi, ki skuša uničiti medsebojne prepire med narodom, narod zjediniti in ga pripraviti do skupnega dela proti skupnemu sovražniku. Onadva nasprotnika pa, ki sta se poprej smrtno sovražila, sprevidita, da vsak posemežno nič ne more, da bodeta oba propadla, če se ne zjedinita. In z Judeževim obrazom ter poljubom si podasta roke, napovešta boj onemu, ki skuša poravnati prepir v trdni nadi, da kadar zrušita to tretjo osebo, da bodeta lahko zopet neomejeno gospodarila.

Dva extrema - o katerih trdi logika, da se ne moreta združiti, sta se združila. "Amerikanski Slovenec" in "Proletarec" sta si podala roke, da skupno udrihata po Slovenski Ligi, po organizaciji, katere načelo in značaj je: Svoboda narodu, svoboda Jugoslovonom!

"Divide et impera!" to je starodavni avstrijski izrek, zapisan v zlate knjige habsburške dinastije. "Razdeli in vladaj!" se reče slovensko. Avstrija drugače ne more obstati, razven če neti in goji sovraštvo med narodi in še med vsakim narodom posebej, da se cepi na stranke, katere stranke potem vlada izrablja za svoje namene - v suženjstvo narodov.

Avstrija pravi: Narod ne sme imeti svobode, cesar je od Boga poslan, da zatira narod! "Amerikanski Slovenec" pravi: Živela Avstrija in njeni zavezniki Turki! mišljenje prenapetih šovinistov. Avstrija se bo masčevala nad vami, če se organizirate v Ligo!

To je trojni sporazum! Avstrija trdi iste ideje kot "Proletarec" in "Amerikanski Slovenec". Vsi trije skupaj se bojijo Lige in odsvetujejo Slovencem, da se politično organizirajo. Od Avstrije vemo, kaj nam je pričakovati. Njo dobro poznamo, kaj nam je naredila. "Amerikanski Slovenec" je pa od nekdat bil za prašno kunjko, ki se je prodajal vsakomur, in ki je bil proti vsakemu, "kdor bi trikrat na dan prisegel, da je farska bisaga prva stvar na svetu, vse drugo pa od zlodja samega najdeno. Kako je "Proletarec" zašel med to nesnažno bando, kako more delavski list podpirati farske bisage in biti proti organiziranju delavcev, to nam ne gre v glavo. Ultramontanci v Jolietu in skrajni socialisti v Chicagi, so si podali roke, da skupno bijejo po najsvetejši slovenski organizaciji "Slovenski Ligo". Dogodek, nečuten v zgodovini ameriških Slovencev, toda

dogodek, ki se večkrat pripomeda, med starokrajnimi politikami, da se namreč združijo dve neprotne stranke, ker vidite, te so njih koristi ogrožene, udrihajo po tretji stranki, hoče narodu dobro. "Am. Sl." želi, da bi se daljnovom dobilo, "Proletarec" pa želi, da bi imeli socialistični Kristan prvo besedo in komando nad narodom, oba skupaj pa želita da se ubije Slovenska Liga, da se ubije narodno misel za svobodo Jugoslovancov, in oba delata s tem posredno in neposredno v roke avstrijski suženjski vladi, ki si od veselja mar roke, ker upa, da bo s pomočjo "Proletarca" in "Am. Sl." ztrla svobodno gibanje Slovencev v Ameriki, ker upa, da razbije slovenska organizacijo, ker upa, da bo razcepljen narod zopet lahko izžemala tlačnila kot je to delala stletja. Dva extrema - farski bisaga in komanda Kristan Prvi imajo prižnico, spovednico, hudiča in peklo, da strašijo ljudi, da nosijo v bisage, drugi imajo straho-vlado stranke, držijo zavedne delavce, ki hočejo nekoliko več svobode, po svojo komando! Dva extrema dva biča, poleg avstrijskega za slovenski narod!

Tuži narod, tepen si vedno. Dva extrema - trije biči. Biči tisočletja, habsburški lopvi na Dunaju, biči fanatične, izrabljevanja - hudič in peklo, ki bi radi narod na uzdi vodijo.

Pa da se razumemo! Daj bodi od nas, da bi napadli socialistično stranko kot tak daleč bodi od nas, da bi se dimali ugovarjati naukom stranke, oziroma organizacije, ki v svojih temeljih želi delavstvu najboljše prihodnosti. Pri tem pi gramu smo tudi mi zraven, ga podpiramo. Toda da bi ljubilo temu programu si dlatiči svojo narodno svoboda da bi se neorganizirani prodjali avstrijskim biričem, te pa kot zavedni narodni delavci ne bomo storili. Mednarodnost je kost, za katero tepe množica psov. Močne povere kost in jo ogloje. Za pa moramo gledati vsak naroda se ne bo prodajal tujim kristim, pač pa da postane sa za sebe močan dovolj, da upre tujemu molohu, ki ho izpiti narodno kri.

Glaslo klerikarizma "Avstrijca Marija" je bilo nesramno dovolj, da je javno priznalo, da dobiva od avstrijske vlade podporo, ravno tako se nič ne čudimo, da dobi "Am. Sl." avstrijske krona, izprešane od revnega delavca, v plačilo, ker dr narod v pokorščini do usileni tiranov. Da se je pa tej nečestni bandi pridružil tudi "Proletarec", oziroma Kristan, to napa boli, boli tembolj, ker se vedno jasneje vzbujaja slutnja da je tudi Kristan žrtvoval svojo narodnost za - avstrijske krona. Sicer ne moremo razumeti njegovega dela, ki cilja na to, da narod razdruži, da bo lažji predmet izkorščanja. Dva extrema, ali po domače: V sil zlodej muhe - žre!

Svojo mater je zadavil v Burkerpašti advokat dr. Csorba, ker ga je hotela oddati v blaznico.

John Redmond, slavni voditelj irske narodne stranke in prvobritelj za avtonomijo Irske, se je priglasil kot prostovoljec v angleško armado. Ker je prestar, da bi nosil orožje, prosil, da bi ga porabili v kakih upravnih službi.

Kaj je drama? V neki dunajski šoli je učiteljica, ki podučuje dečke, vprašala: Kdo ve, kaj je drama? Vse je nekaj časa molčalo, kar vstane deček in pravi: "Drama je, če se imata dva rada, pa gre on v Ameriko in naroči njej, naj pride za njim. Ona pride res, pa dobi njega oženjenega. To je drama." Začudena učiteljica je vprašala: "Kje si pa to slišal? Kdo ti je to povedal?" - Fantič: "Nihče, sam to vem in v kinematografu je tudi vedno tako."

nego v vaših polnih žepih, v vaših praznih srcih in mrzlih, zastrupljenih dušah!

Zakaj stojite vi nemi, mali krizi na teli se ne ozelenelih grobovih?

Pričate nam o vsej strahoti tega krvavega prizora, ki vas je spravil na drugi svet, kjer se nihče rad ne nahaja.

Zakaj molčite?

In ti kriz tudi molčiš?... Dobro te poznam... tu leži oče, ki je redil šestero otrok... kje so sedaj otroci, kdo se briga za nje! Kdo jim bo kazal pot v življenju?

Oni tam zgorej na nebu?

On ima itak preveč dela, da kaznuje duše onih, ki so pripeljali vašo telesa na klavnico!

Grobovi... grobovi, spregovorite, pripovedujte nam, kaj ste videli, da se ustrašimo, da ostanemo doma, da ne bomo več hodili na klavnice.

Glej, tu se odkriva grob, iz njega prihaja vojak s prestreljenimi prsi, na katerih visi kolajna, znak hrabrosti.

Dviga se, daje znamenje, da hoče govoriti.

Umolknj svet - mrtvi govorijo!

Padel sem tam, kjer je najgosteje tekla kri, padel sem poleg svojega tovariša, katerega je kroglja zadela, da se je takoj mrtve zgrudil. Se sinoči smo sedeli poleg ognja, prezebli, lačni, žejni in trudni - zaspati nismo smeli, niti leči nismo smeli na vlažno zemljo, da bi se trudni odpočili, govorili s nam, da pride sovražnik, in čakali smo ga. Govorili smo o rojstnem domu, o domači vasi, kjer so nam mili in dragi. On je imel mlado ženo, ni bilo še dva meseca, kar jo je pripeljal na svoj dom, da bi bila v podporo stari materi, pa jo je moral pustiti in iti prelivati kri.

Kako jo ljubi!

Komaj čaka, da se izvrši vojna, da se vrne domov, da je objame in poljubi.

Toda danes leži mrtve poleg mene. Prišli so in ga pobrali ter vrgli poleg mene v grobnico.

Žena doma ga čaka in čaka,

toda njega ne bo nikdar več. In rodila je sina. Da bi bil on tu, da ga objame, ah, tedaj.... In ko to dete odraste, postane močno, pa bo vprašalo: Kje je oče?

Grobovi... bodite tiho, ne govorite.

In ona?

Venela je, upadala, v dvoje gub se je stisnila, in sinko, brez očeta in matere hodi na grob v mali vasi, kjer plaka na materinem grobu, a znaj nebo, kje leži pokopan oče!

Tu leži mati!

A stara mati?

Nad grobom hčere se joka, na prsa se tolče, k sebi stiska unuka svojega, solze ji teko po starem, razoranem licu, palica ji pade iz rok, opre se na križ in umrje... umrje od lakote!

In kdo je oni, ki se pijan vlačič iz krčme preko ceste, gluhi, bezlasi, zamazani in onesnaženi, ki živi samo za špirit in žganje, ker nima druge slasti napiti se, pa v žganju pozabi vse, kar se je zgodilo!

Polagoma se vleče preko vasi ven na grobišče, in konečno se vsede na neki grob. Tu mu je stanovanje, tu preživi po zimni in v poletju, podnevu in ponoči.

In oče?

Niti za grob ne vedo.

Tam v mestu pa se dviga veliki, krasen kip, narejen s svojim znojem, in ta kip predstavlja sliko zmagovalca, ki je spravil pod zemljo tvoje otroke, in ti... nadalje mirno orješ svoj zemljico ter zatrepetaš, kadar izorješ človeško kost.

Tudi ti boš tak, kadar pride vrsta na tebe. Pljuni na kip, kadar greš mimo, bolje je za tebe in za njega.

Morda se prenese sramota na otroke, da se spametujeje ter ne bodojo šli slepo v klavnico, kakor je šel tvoj oče.

In človek?

Prestreljena prsa so plačilo.

\* \* \*

Ali ste kdaj že čitali opis siromaščine, katero nosi vojna s seboj, ali si morete zamisliti kaj strašnejšega od te slike, katero je naslikal v duhu pred

eden največjih mislecev in človekoljubov, Lev Tolstoj.

To čitajte in prečitajte tudi onim, ki se veselijo nad "junaštvom" v vojni, povejte jim kako so "hrabri" Nemci zažigali belgijska mesta, kako so pobijali žene in otroke, kakor slavna turška in avstrijska vojska ubija Srbe in Ruse, kako se na grobiščih dvigajo krizi za onim, ki so za cesarja padli, dočim jim žene in otroci umirajo doma od gladi. In če se bodejo potem še veselili, pustite jih, ker nimajo razuma ne srca, in zato jih lahko še vedno vodijo na klavnico tu in doma.

# John Grdina,

## SLOVEN. GOSTILNA IN DVORANE.

Slavnim društvom se priporočam za oddajo moje velike, dobro opremljene dvorane za društvene veselice in za vse slavnostne prilike.

Gostje so vselej domače postreženi z dobro pijačo. Vsem Slovincem se priporočam in jim želim VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE!

Na razpolago je tudi pet dvoran za društvene seje.

6021-25 ST. CLAIR AVE.

ALI ŠTE ŽE PONOVILO NAROČNINO? SAMO \$2.00.

# A. KALBFLEISCH,

ZOBOZDRAVNIK

POZNAN PRI SLOVENCIH

6426 St. Clair Ave.

**OSTREŽBA! SLOVENSKI USLUŽBENCI**

Slovincem voštim vesele velikonočne praznike!



# POZOR! PIRUHI!

Ker se bližajo velikonočni prazniki, priporočam slovenskim družinam veliko zalogo doma prekajenih

**šuldrov, želodcev,  
šunk, jezikov, pristnih zelo  
suhih kranjskih klobas.**

Imam tudi vsak dan sveže goveje, telečje in svinjsko meso ter veliko zalogo perutnine. Postrežem vsakega odjemalca s svežim blagom in najnižjimi cenami.

Se priporočam za mnogobrojni obisk

## FRANK VESEL,

mesar in prekajevalec

4030 ST. CLAIR AVE.

## J. S. JABLONSKI, SLOVENSKI FOTOGRAF



Se priporoča slavnim slovenskim društvom v izdelavo najlepših in najcenejših društvenih slik.

Najbolje izdeluje fine poročne in krstne slike, kakor kdo želi. Vedno točna, poštena postrežba, cene vedno najnižje.

Velika naklonjenost, ki jo mi Slovenci skazujejo, je najboljši dokaz, da so pri meni vedno dobro in poceni postreženi.

Vsem dosedanjim prijateljem želim vesele in srečne velikonočne praznike.

## J. S. JABLONSKI,

6122 ST. CLAIR AVE.

**Citajte sami in prečitajte še drugim.**

Vojna, kako grozna beseda! Kri zastane v žilah, dihanje preneha, srce ne bije. Vojna... klavnica ljudi... krovotok!

In zakaj? Zakaj se dvigne človek nad nad človeka, da ga lopne ob tla, da ga zmelje in stere, ko vendar ni onega, na katerega upira cev svoje puške, da mu s smrtonosno kroglo upihne luč življenja, še v svojem življenju videl, niti slišal o njem. O njem samo ve, da mu je sovražnik, ker tako so povedali oni, ki komandirajo, a njim se mora verovati, ker so brez napak, brez zmote. Oni odločujejo o usodi naroda, ker pravijo: Tako mora biti.

In ko se proti njim dvigne neoorožen, svet, in z glasom naroda, glasom sina božjega zagrmijo:

Nāše pravice nam dajte! Dajte nam, da ne bomo gladovali, da živimo, kakor vi živite, da ne hodemo vedeli, kaj je mraz ali vročina, da ne bomo vedeli, kaj se pravi ne imeti kruha, kaj se pravi lačen potepati se po svetu, da ne bomo vedeli, kakō se grize les od lakote, želodec stiskati od oslabelosti, da potolažimo strāšno bol.

In ko rečemo: Odstopite nam svoj mehki položaj, vlezite se vi na trde kamne na cesti, vi ste ljudje kot mi... tedaj pošljejo nad nas hajonete!

Da, hajonete pošljejo! In kdo nosi to smrtno nevarno orožje proti bednemu, siromaškemu ljudstvu? Kdo meri s puško v sivega starca, ki v roko dviga dete na svojih rokah, ker umira lakote, in on sam kriči: Kruha, kruha!

Rodni sin? Zgrozi se, človek! Potemne lo je sinje nebo, omračilo se je svetlo solnce... sin gre nad očeta... sin nad očeta!...

Ne ve ta sin, da je to nje-

gov oče, da je to oni, ki mu je dal življenje, ne pozna revež onega, ki ga je redil dvajset let, se ubijal za njega, stradal in se trudil z njim, da ga potem preda v roke vojnih poglavarjev, ki mu samo narekujejo: Streljaj! Ubij očeta, mater, unči popolnoma svojo rodno kočo, in ko boš jutri zrl razvaline zapaljene kočice kot požigalec in ubijalec, tedaj boš preklinjal sebe, Boga, pa cesarja, ki ti je zapovedal, da moraš moriti in požigati!

In kdo daje oblast onim zgoraj, da ti kričeč zapovedujejo: Umri, ker jaz tako hočem? Kdo drugi nego ti, ker ti si ga požval za gospodarja, ti si mu dal prv v roke, s katero te je zvezal, in zvezanega te pošilja na bojno polje, da kolješ in moriš kot nema živina!

Nehajte vi topovi, da grmito, obmolknite silni glasovi trobelj, ki ste silnejši kot krik topov, umolknite vsi, da pridem na bojno polje, da vidim, kaj je to: bojno polje!

Bojno polje! To je mrtvašnica živih ljudi. Srečen si, če prides iz nje živ domov, kajti kakor hitro stopiš v to mrtvašnico, si se predal v naročje smrti, in če ostaneš, znači, da si se srečno umaknil njeni ostrim kosom...

Če pogineš... tedaj bo nekoga dne kmet, ko bo oral svoje polje, izoral tvoje kosti iz zemlje, zazrl se bo v kost, se nasmehnil in dejal:

Norec blazni! Doma so ti od lakote umrli žena, stariši, mali črvički, stokal so po tebi, a tebe ni bilo nikjer, podil si se nekje po tuji zemlji, kjer te ni bilo treba, in doma... doma pa so umirali tvoji najdražji in te klicali. Ti pa tu ležiš, kjer se niti za tvoj grob ne ve, drugi se nasladije s slavo, katero mu je donesla tvoja kri! On še danes živi, a ti?

Blaznik si, nič, prazen nič, in ni te dovolj, da te primem v roke. In s preziranjem bo kmet vrgel tvojo kost od sebe, da jo

tam kje na polju poduha kak mršav pes, in ker ne najde ničesar na njej, porine jo z gobcem od sebe in steče naprej. Norec, nisi vreden niti, da te pes obliže s svojim jezikom. In ti... Ti si slavno padel na bojnem polju! Vihar se je dvignil, oblaki beže naprej, solnce tone globoko, vse se skriva, ker neče ker ne more gledati, kako se na ljudski klavnici preliva kri človeštva.

In dovršeno je klanje. Na prsih hrabrega "generala" se zasveti kolajna, in s ponosno glavo gleda na bojišča, preko katerega šumi še krvava reka, in tam v daljini se vidijo glave, odsekane roke in noge, katerih krvava reka še ni odnesla.

Vrani imajo svojo pojedino! A ti, narod, kaj si dobil za svojo prelito kri, s pomočjo katere je prišel do odlikovanja "hrabri" general? ...Kost, katero pes voha... ta ti je v plačilo.

Lev N. Tolstoj.

Citajte to, bratje, onim, ki s slastjo citajo, kakor brat brata ubija... ki misli, da je brat bratu sovražnik, ker so mu tako povedali oni, ki so zgoraj.

Citajte to onim, ki sami kruha nimajo, ki se potepajo po svetu, kateri, namesto, da bi zakričali: [Naše pravice nam dajte, kličejo: Orožja nam dajte, da ubijemo pasje sinove, kakor smo sami, da ubijemo očeta in mater... svoje otročiče, tako zapovedo vojni poglavarji!]

Citajte to onim, ki bi šli celo radevoljno v klavnico. Pomnite!

Na povelje tiranov iti v boj, za tuje interese, ne prinese plačila: odsekana roka, noga, to je plačilo sužnjem, ki gredo v boj za tirana.

Nič svobode! Nič nagrade!

Citajte to vi, pristaši Mohameda, vi hodže in mujezini, in naši bodete v teh globokih izrekih "krivovernega" Rusa več človeškega krščanskega duha.

nego v vaših polnih žepih, v vaših praznih srcih in mrzlih, zastrupljenih dušah!

Zakaj stojite vi nemi, mali križi na teh še ne ozelenelih grobovih?

Pričate nam o vsej strahoti tega krvavega prizora, ki vas je spravil na drugi svet, kjer se nihče rad ne nahaja.

Zakaj molčite? In ti križ tudi molčiš?... Dohro te poznam... tu leži oče, ki je redil šestero otrok... kje so sedaj otroci, kdo se briga za nje! Kdo jim bo kazal pot v življenju?

Oni tam zgoraj na nebu? On ima itak preveč dela, da kaznuje duše onih, ki so pripeljali vašo telesa na klavnico!

Grobovi...oj grobovi, spregovorite, pripovedujte nam, kaj ste videli, da se ustrašimo, da ostanemo doma, da ne bomo več hodili na klavnice.

Glej, tu se odkriva grob, iz njega prihaja vojak s prestreljenimi prsi, na katerih visi kolajna, znak hrabrosti.

Dviga se, daje znamenje, da hoče govoriti. Umolknj svet — mrtvi govorijo!

Padel sem tam, kjer je najgostejše tekla kri, padel sem poleg svojega tovariša, katerega je kroglja zadela, da se je takoj mrtev zgrudil. Se sinoči smo sedeli poleg ognja, prezebli, lačni, žejni in trudni — zaspati nismo smeli, niti leči nismo smeli na vlažno zemljo, da bi se trudni odpočili, govorili" so nam, da pride sovražnik, in čakali smo ga. Govorili smo o rojstnem domu, o domači vasi, kjer so nam mili in dragi. On je imel mlado ženo, ni bilo še dva meseca, kar jo je pripeljal na svoj dom, da bi bila v podporo stari materi, pa jo je moral pustiti in iti prelivat kri.

Kako jo ljubi! Komaj čaka, da se zvrši vojna, da se vrne domov, da je ob jame in poljubi.

Toda danes leži mrtev poleg mene. Prišli so in ga pobrali ter vrgli poleg mene v grobnico. Žena doma ga čaka in čaka,

toda njega ne bo nikdar več. In rodila je sina. Da bi bil on tu, da ga objame, ah, tedaj... In ko to dete odraste, postane močno, pa bo vprašalo: Kje je oče?

Grobovi...bodite tiho, ne govorite.

In ona? Venela je, upadala, v dvoje gub se je stisnila, in sinko, brez očeta in matere hodi na grob v mali vasi, kjer plaka na materinem grobu, a znaj nebo, kje leži pokopan oče!

Tu leži mati! A stara mati? Nad grobom hčere se joka, na prsa se tolče, k sebi stiska unuka svojega, solze ji teko po starem, razoranem licu, palica ji pade iz rok, opre se na križ in umrje... umrje od lakote!

In kdo je oni, ki se pijan vlačijo iz krčme preko ceste, gluhi, bedasti, zamazani in onesnaženi, ki živi samo za špirit in žganje, ker nima druge slasti napiti se, pa v žganju pozabi vse, kar se je zgodilo!

Polagoma se vleče preko vasi ven na grobišče, in konečno se vsede na neki grob. Tu mu je stanovanje, tu preživi po zimi in v poletju, podnevu in ponoči.

In oče? Niti za grob ne vedo.

Tam v mestu pa se dviga velik, krasen kip, narejen s tvojim znojem, in ta kip predstavlja sliko zmagovalca, ki je spravil pod zemljo tvoje otroke, in ti... nadalje mirno orješ svojo zemljico ter zatrepetaš, kadar izorješ človeško kost.

Tudi ti boš tak, kadar pride vrsta na tebe. Pljuni na kip, kadar greš mimo, bolje je za tebe in za njega.

Morda se prenese sramota na otroke, da se spametujeje ter ne bodejo šli slepo v klavnico, kakor je šel tvoj oče.

In človek? Prestreljena prsa so plačilo.

Ali ste kdaj že čitali opis siromaščine, katero nosi vojna s seboj, ali si morete zamisliti kaj strašnejšega od te slike, katero je naslikal v duhu pred

eden največjih mislecev in človekoljubov, Lev Tolstoj.

To citajte in prečitajte tudi onim, ki se veselijo nad "junastvom" v vojni, povejte jim kako so "hrabri" Nemci zažigali belgijska mesta, kako so pobili žene in otroke, kakor slavni turška in avstrijska vojska

ubija Srbe in Ruse, kako se na grobiščih dvigajo križi za onim, ki so za cesarja padli, dočim jim žene in otroci umirajo doma od gladi. In če se bodejo potem še veselili, pustite jih, ker nimajo razuma ne srca, in zato jih lahko še vedno vodijo na klavnico tu in doma.

# John Grdina,

---

## SLOVEN. GOSTILNA IN DVORANE.

Slavnim društvom se priporočam za oddajo moje velike, dobro opremljene dvorane za društvene veselice in za vse slavnostne prilike.

Gostje so vselej domače postreženi z dobro pijačo. Vsem Slovincem se priporočam in jim želim VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE!

Na razpolago je tudi pet dvoran za društvene seje.

### 6021-25 ST. CLAIR AVE.

ALI STE ŽE PONOVLILI NAROČNINO? SAMO \$2.00.

## DR. A. A. KALBFLEISCH,

ZOBOZDRAVNIK

PRVI POZNAN PRI SLOVENCIH

6426 St. Clair Ave.

---

SLOVENSKA POSTREŽBA! SLOVENSKI USLUŽBENCI

---

Vsem prijateljem in Slovincem voščim vesele velikonočne praznike!

### Ogrski Slovenci.

O Slovencih na Ogrskem se sicer redkokdaj čuje, toda dejstvo je, da živi kakih 100.000 Slovencev pod ogrsko vlado, v kakovzvanem medjumurskem okraju. V zadnjem času je največ poročal o življenju tega dela našega naroda Anton Trstenjak. Mnogo tega naroda je v Ameriki, in v Clevelandu živi do tisoč medjumurskih Slovencev.

V zahodni Ogrski med Maro in Rabo živi ostanek starih panonskih Slovanov. Dober in plemenit narod je to. Mažari jim pravijo "Vendek", sami se pa nazivljejo ogrski Slovenci. Včasih se imenujejo tudi "Horvate". To je menda spomin na čase, ko je bil še ta del naroda v zajednici s hrvaško cerkvi. Ti Slovenci so spadali namreč še do leta 1777 pod zagrebško škofijo. Še danes imajo nekaj hrvaških knjig. Koliko je vseh teh Slovencev, je težko povedati, kajti Mažari zapisujejo vsakega takega Slovence za Mažara, če zna le nekaj besed mažarski. Lahko se pa trdi, da jih je nekaj več 100.000, med njimi do 20.000 luteranov, ostali so katoliki. Prva knjiga v jeziku ogrskih Slovencev je bila tiskana leta 1715. To je bil luteranski katekizem, katekiza je spisal Ferencz Temlin, luteranski pastor. Temu je sledilo še več pisateljev, med njimi znani Stefan Kuzmič. Večinoma so pa bili ti pisatelji duhovskih stvari za svoje vernike. Šele pred 30 ali 25 leti so se pojavile nekatere znanstvene, učne in šolske knjige, kakor: Nauk vogerskega jezika za začetnike, "O volitvah", "Prirodopis s kejpami za narodne šole", Dne 15. sept. 1875 je začel izdajati stenograf v Budimpešti. Mirko Augustič list "Priatelj". Odtod je za spalo vse, in za Slovence na Ogrskem se nihče ni več zmešnil. Molitvenike so tiskali zopet z madžarskim pravopisom. No, leta 1904 sta začela izdajati dr. Ivanocij, župnik v Tišini, in njegov kaplan Jožef Klekl mesečnik "Nevtepeno Poprijeta Devica Marija, zmorna gospa Vogrska." Urednik mu je še danes Klekl. List se tiska s slovenskim pravopisom in se lepo razvija. Decembra 1903 je začel izhajati tudi tednik "Novine", kateremu listu je tudi urednik Klekl. To je vsa književnost ogrskih Slovencev, ki nimajo inteligence. Svoj jezik čujejo še le v cerkvi. Izšolanji pa postanejo skoro vsi poturice, ki služijo madžarizaciji lastnega naroda. Razen par duhovstov deluje le redki posvetnjaki. Po šolah učijo otroke 5—6 let z madžarsčino, a jih še ne nauče; učitelji so večinoma Mažari ali poturice. Toda to so mizerni učitelji, brez višje izobrazbe, zato je pa ljudstvo tako malo izobraženo. Kljub temu pa prihaja tja precej slovenskih knjig. Družba sv. Mohorja pošilja vsako leto nekaj sto izvodov knjig med te Slovence. Berejo deloma tudi ostalo slovensko časopisje. Narod z vesljem prebira knjige, še raje pa časopise, in če bi madžarska vlada dovolila slovenski zavesti nekaj več svobode, pa bi imel ta del naroda lepo prihodnost. O kakih organizacijah pa danes ni med njimi govora. Imamo le Marijine bratovščine, ki so brez pomena. Najbolj živo potrebujejo narodnih voditeljev. Ko Avstrija razpade in se mogoče Mažarska ustanovi kot lastna država, bo treba poskrbeti tudi za ta del naroda, da ne ostane pozabljen brat med brati.

### Ogrska žitna politika.

Ogrska žitna politika. "Sl. Narod" piše: Avstr. ministri so bili v Budimpešti in so se posvetovali z ogrskimi ministri, kako homo dobivali v Cislitvansko ogrsko žito. Na uspeh smo radovedni, kajti ogrska žitna politika se nam zdi jako sumljiva. To stoji, da hoče Ogrska obdržati zase čim največ žita. Spoznalo se je to iz določb o revkiziciji žita in moške. Po teh določb, mora izostati od revkizicije, kar lastnik rabi zase in za svojo družino. Na Ogrskem so izračunali, da mora vsaki osebi ostati 108 kg žita, rži ali ječmena, medtem ko so na Nemškem določili ravno polovico manj! Ze ta določba kaže, da Ogrska neče dati žita v Avstrijo ali vsaj le kar mogoče malo. Pri taki določbi jastne porabe je po sodbi strokovnjakov skoro izključeno da bi dobili kaj znatnega z Ogrskega. Značilno je, da je ta ogrska določba ostala dolgo časa tajna in šele ko so jo v Cislitvanski spravili v javnost, je ogrska vlada čutila potrebo, jo obelodaniti in jo ponatšiti. Bistvo pojasnila je, da rabi ogrsko prebivalstvo več kruha, kakor prebivalstvo

Hčerka nadvojvoda Friderika v angleškem vjetništvu? Iz Berlina poročajo: "Lokalanzeiger" javlja: Nadvojvodinjo Kristino, hčerko feldmaršala in vrhovnega poveljnika nadvojvode Friderika, ki je s svojim soprogom, princem Salm - Salm, potovala domov s Kanarskih otokov, so vjeli Angličani in jo odpeljali v Gibraltar. Da-li je ta vest resnična, se ne da kontrolirati. Slabega bi pa nič ne bilo pri tem.

### Kako se telegrafira iz Petrograda in Pariz?

Kako se telegrafira iz Pariza v Petrograd? Pariški listi poročajo: Razen brezžične telegrafije, ki ni nikoli varna pred indiscretnostjo nemških postaj, ki love oddane brzojavke, ima francoska in angleška diplomacija za občevanje s Petrogradom na razpolago pet brzojavnih prog. Prva, najvažnejša prog gre čez Dansko. Dva podmorska kabla vezeta Calais Fanoe na danski severni obali. Odtod gredo brzojavke po normalnem potu v Fridericio v Malem Beltu, od tod pa po kablu Fridericia - Libava v Kurlandijo. Pred kratkem je bil ta kabel prerezan, kar je morda storila kaka nemška ladija. Depše gredo sedaj od Fanoe v Skagen, najsevernejšo točko Islandije, od tam po kablu v Goetenborg, iz Goetenborga po švedski kopni prog v Gresslehamm, odtod po kablu čez Baltiško morje v Rigo. Večina teh prog je last Nordijske telegrafske družbe. Druga pot vodi po progah družbe Eastern Telegraph iz Marzilje čez Bone in Malto na Grško, odtod po suhem preko grških, srbskih in romunskih brzojavnih uradov na rusko mejo. Tretja črta je že znatno daljša. Napravi ovinek čez Sredozemsko morje, Rdeče morje, Indijski ocean in cel azijski kontinent, čer čez postaje Marseille - Bone, Malta, Aleksandrija, Suez, Aden, Bombay, potem čez Indijo, Beludžistan in Perzijo do prve ruske postaje Čifa na ruskem Kavkazu. Ta pot je pred nemškimi ali turškimi zalezovanjem precej varna. Če bi bila tudi ta črta prekinjena, pride še četrta prog v poštev. Ta napravi ogromen ovinek čez Marseille, Bone, Malto, Aleksandrijo, Suez, Aden, Bombay in dalje čez Madras, Singapore, rt St. Jaques (Saigon) v Honkong, Sanghaj, Nagaski in konečno Vladivostok. Iz Vladivostoka se brzojavlja po kopnem v Petrograd. Ako bi se tudi ta pot ne dala uporabiti, potem preostaja še prog okrog sveta. Depša začne svojo pot v Brestu in teče po kablu francoske kabelske družbe v New York, od koder se po kopnem odpošlje v San Francisco, potem gre po kablu družbe Commercial Pacific na Sandwichske otoke, dalje na otoke Midway in Guam in od tod na Japonsko. Nordijska kabelska družba pošlje brzojavko po svojem kablu v Vladivostok, od koder srečno priroma v Petrograd.

### Pšice in strelice.

Vesel norec ima več prijateljev kot čmeren učenjak. Edina pametna poroka je za onega moža, ki vzame bogato deklico iz ljubezni. Vsak nasvet je dober, in sicer v dveh razlogih: Ali mu sledimo, ali pa ga v nemar pustimo. Kadar je ljubezen slepa, tedaj imajo gledalci navadno jako ostre oči. Skoda, da si nihče na svoj nekrolog ne more sposoditi denarja. Zbor od Avstrije plačanih agentov: Mi priznamo en internacionalizem, enega Kristana, pa — nobene Slovenske Lige! Skupni zbor farizejev iz Joliet in fanatikov iz Chicago: Ubijmo Ligo, ljubimo krone avstrijske, izprešane iz delavca! So ljudje, ki lahko zgube svojo reputacijo, ne da bi se živ krst zmenil za to. Mi vidimo sonce vedno za oblaki — drugih. Kolikor dobrega bi lahko večerj naredil, če ne bi s svojo idejo in s svojim delom čakal do jutri! Pa naj sije sonce še tako lepo, kmalu pride človek, ki pravi: Sonce bo zašlo! Zakon je le tedaj loterija, kadar ste zadeli terno. Na svetu so pevci in pevci — pa so tudi ljudje, ki mislijo, da so pevci. Na svetu so narodni borilci in narodni borilci, pa so tudi ljudje, ki mislijo, da se za narod borijo, če s trinogi vlečejo. Največja redkost na svetu je zdrav človeški razum. Nikdar nismo stari dovolj, da se ne bi naučili, kar nima nobene vrednosti za nas. Diplomati je mož, ki si zapo-

v Cislitvanski in v Nemčiji, čes to se več mesa konsumira kakor na Ogrskem in zato potrebuje prebivalstvo na Ogrskem več kruha. Ogrska vlada izjava pravi celo, da rabi ogrsko prebivalstvo mesečno 133 kilogramov in da se mu je za revkizicijскими določbami ta poraba znižala za celo tretjino. Če je po revkizicijских določbah za vsako osebo pripuščen poraba za tretjino manjša, kakor v normalnih časih, potem je izključeno, da bi za prodajo Cislitvansko še kaj ostalo. Nismo v stanu preiskati, je-li so resnične te trditve, koliko rabi ogrsko prebivalstvo žita in rži, a vendar ostane še odprto vprašanje, zakaj ne zaukaže ogrska vlada, da naj se pšenica in ržena moka meša s 50% s koruzno moko. Ne verjamem, da bi bil ogrski kmetovalec glede kruha bolj izbiren, kakor cislitvanski mešan. Če je v Cislitvanski vlada zaukazala, rabiti surogate pri pecivu, je res neumljivo, zakaj se to ne zgodi na Ogrskem. Da ima Ogrska zadosti koruze, se spozna že iz tega, da je koruza izključena od revkizicije in da torej ogrska vlada izvoza koruze v Cislitvansko neče ovirati. Tudi glede klaje je postopanje ogrske vlade čudno, rabiti ječmen za klajo, na Ogrskem pa so za vsako svinjo, ki ima mladiče, rezervirani 100 kilogramov ječmena, da bi ga bilo prav lahko nadomestiti z drugo klajo. Avstrijski ministri so torej ili v Budimpešti in so se trudili dopovedati ogrskim tovarišem, da kakor je vojna skupna stvar, tako je tudi preskrba z živili skupna stvar. Kaj so opravili, nam ni znano, niti kaj pripravljajo.

### Moje poslovanje s Slovenci nad 20 let priča, da sem vselej vsem z zadovoljstvom postregel in pomagal vselej, kakor sem mogel. Slovenci, ki so po kupčiji v mestu, priporočam svoj dobro urejeni SALOON, kjer bodejo vedno prijazno postreženi z dobro pijačo. Priporočam se vsem v obila naročila.

Mož lahko tako propade, da sploh ne more nižje propasti, toda mož se tako visoko lahko dvigne, da se dviga vedno še eno stopinjo višje. Dočim se mora resnica in ljubezen klatiti v megli in v noči, praznuje laž svoje orgije pri polnih mizah v zlatih palačah. Vsaka možna napolnjena s tvojim denarjem, postane kmalu prazna. Kdor vedno slabo govori o ljudeh, ta pozna ves svet, samo samega sebe ne.

### Želim Slovencem vesele velikonočne praznike!

JOSEPH H. MILLER, 917 Woodland Ave. & 9. ceste. Cuy. Central 7801-R

mni rojstni dan kake gospodične, toda pozabi njeno rojstno leto.

Sorodniki (bogati) so nam vedno milejši kot prijatelji. Skopost se začne tam, kjer se neha varčnost.

Kdor v svojem življenju nikdar ni naredil napake, ta je naredil največjo napako, kajti tak človek v svojem življenju sploh nikdar delal ni.

Stava je samo tedaj zločin, kadar zgrubite.

Psi, ki veliko lajajo, in ljudje, ki veliko govorijo, navadno ničesar ne storijo.

Mačke so mnogo več vredne kot moški. Pravijo, da ima mačka devet življenj, moške mu je pa včasih silno težko z eno samo ženo "življenje voditi."

Pravijo, da je čas denar, toda samo za one ljudi, ki ga imajo. Za ljudi pa, ki nimajo denarja, pa čas ni vreden nobene centa.

So ljudje, ki začnejo svojo kariero spodaj, so ljudje, ki nehajo svojo kariero spodaj, toda so ljudje, ki naredijo oboje.

Mož lahko tako propade, da sploh ne more nižje propasti, toda mož se tako visoko lahko dvigne, da se dviga vedno še eno stopinjo višje.

Dočim se mora resnica in ljubezen klatiti v megli in v noči, praznuje laž svoje orgije pri polnih mizah v zlatih palačah.

Vsaka možna napolnjena s tvojim denarjem, postane kmalu prazna.

Kdor vedno slabo govori o ljudeh, ta pozna ves svet, samo samega sebe ne.

## VESELO VELIKONOC

ŽELIVA VSEM PRIJATELJEM IN ZNANCEM.

Ker se pa objednem pričanja pomladanska sezona, ne zamudiva te prilike priporočiti vsem znancem in prijateljem najmo dobro zalogo izgotovljenih moških oblek, dežnih plaščev (rain coats) raznega svilnega, platnenega ali volnenega perila, kakor srajc, spodnjih hlač, ovratnikov, nadalje raznovrstnih kravata, domačih klobukov, čepic, slammikov iz najfinjših slame, kakor panama in drugih.

Izdelujeva tudi obleke po meri po najnovejšem kroju, iz trpežnega blaga po najnižjih cenah. Naša krojačnica kakor naša trgovina je cenjenim rojakom po svoji solidnosti gotovo dobro znana in smelo lahko trdimo, da vsakteri, ki kupi pri nas, ostane naš stalni odjemalec. Poskusite torej še vi, ki niste še naši odjemalci in prepričali se bode o resničnosti naše trditve.

Priporočava se vaši naklonjenosti in vas prijazno pozdravljava.

## BELAJ & MOCNIK,

6205 St. Clair Ave.